

شماره صفحه

شماره پاسخ

۷	۱	درس ۱: قدرمطلق
۹	۱۷	درس ۲: جزء صحیح
۱۲	۵۲	درس ۱: رابطه و بازنمایی‌های یک رابطه
۱۶	۹۰	درس ۲: مفهوم دامنه و برد - تعیین دامنه
۲۳	۱۵۰	درس ۳: انواع تابع
۲۹	۲۰۳	درس ۴: انتقال نمودارها
۳۷	۲۴۶	درس ۵: معرفی توابع چندجمله‌ای و بررسی x^3
۴۱	۲۶۸	درس ۶: اعمال جبری روی توابع
۴۴	۲۹۵	درس ۷: ترکیب توابع
۵۳	۳۶۵	درس ۸: یکنوایی (توابع صعودی و نزولی)
۵۸	۴۰۶	درس ۹: تابع یک‌به‌یک
۶۰	۴۲۴	درس ۱۰: وارون تابع و تابع وارون
۷۰	۵۰۲	درس ۱۱: تعیین برد تابع
۷۷	۵۵۱	درس ۱: واحدهای اندازه‌گیری زاویه (درجه و رادیان)
۷۹	۵۶۵	درس ۲: نسبت‌های مثلثاتی در مثلث قائم‌الزاویه
۸۳	۶۰۱	درس ۳: دایره مثلثاتی و علامت نسبت‌های مثلثاتی در ربع‌های چهارگانه
۸۷	۶۳۵	درس ۴: اتحادهای اولیه
۹۱	۶۶۶	درس ۵: زاویه‌های ترکیبی
۹۴	۶۸۹	درس ۶: کمان‌های 2α
۱۰۰	۷۳۹	درس ۷: تابع متناوب
۱۰۲	۷۶۰	درس ۸: رسم نمودار توابع مثلثاتی سینوس و کسینوس
۱۰۶	۸۰۱	درس ۹: تانژانت
۱۱۰	۸۳۰	درس ۱۰: معادله مثلثاتی
۱۲۰	۸۹۳	درس ۱: تقسیم چندجمله‌ای‌ها
۱۲۱	۹۱۰	درس ۲: همسایگی
۱۲۳	۹۲۳	درس ۳: فرایندهای حدی و قوانین محاسبه حد
۱۲۹	۹۷۸	درس ۴: رفع ابهام صفرصفرم ($\frac{0}{0}$)
۱۳۹	۱۰۵۰	درس ۵: حد بی‌نهایت
۱۴۳	۱۰۸۴	درس ۶: حد در بی‌نهایت
۱۴۸	۱۱۳۴	درس ۷: پیوستگی
۱۵۷	۱۱۹۷	درس ۱: آشنایی با مفهوم مشتق
۱۶۰	۱۲۳۰	درس ۲: قواعد مشتق‌گیری
۱۶۶	۱۲۹۱	درس ۳: مشتق‌گیری با چشم‌های باز (عامل صفرشونده - ساده‌کردن)
۱۷۰	۱۳۳۱	درس ۴: معادله خط مماس بر منحنی
۱۷۲	۱۳۴۹	درس ۵: مشتق چپ و راست - مشتق‌گیری در حضور براکت و قدرمطلق
۱۷۷	۱۳۸۶	درس ۶: پیوستگی و مشتق‌پذیری (در نقطه و بازه)

فصل صفر قدرمطلق و جزء صحیح

فصل اول تابع

فصل ۵ ریاضی دهم
فصل ۳ ریاضی یازدهم
فصل ۱ ریاضی دوازدهم

فصل دوم مثلثات

فصل ۲ ریاضی دهم
فصل ۴ ریاضی یازدهم
فصل ۲ ریاضی دوازدهم

فصل سوم حد و پیوستگی

فصل ۶ ریاضی یازدهم
فصل ۳ ریاضی دوازدهم

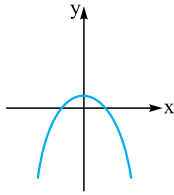
فصل چهارم مشتق

فصل ۴ ریاضی دوازدهم

۱۷۹	۱۳۹۹	درس ۷: نقاط مشتق ناپذیر - نقاط گوشه‌ای - مماس قائم	فصل چهارم مشتق فصل ۴ ریاضی دوازدهم
۱۸۴	۱۴۴۸	درس ۸: دامنه و نمودار تابع مشتق	
۱۸۶	۱۴۶۶	درس ۹: مشتق تابع مرکب	
۱۹۰	۱۴۹۹	درس ۱۰: آهنگ تغییر	
۱۹۴	۱۵۳۷	درس ۱: بررسی یکنوایی تابع به کمک مشتق	فصل پنجم کاربرد مشتق فصل ۵ ریاضی دوازدهم
۱۹۷	۱۵۶۳	درس ۲: اکسترمم‌های نسبی	
۲۰۳	۱۶۰۰	درس ۳: نقطه بحرانی	
۲۰۸	۱۶۳۰	درس ۴: اکسترمم‌های مطلق	
۲۱۲	۱۶۵۶	درس ۵: بهینه‌سازی	
۲۱۹	۱۷۰۵	درس ۱: تفکر تجسمی	فصل ششم هندسه (تفکر تجسمی و ...) فصل ۶ ریاضی دوازدهم
۲۲۴	۱۷۴۸	درس ۲: بیضی	
۲۲۹	۱۷۸۸	درس ۳: دایره	
۲۳۹	۱۸۶۳	درس ۱: فضای نمونه‌ای و پیشامد	فصل هفتم احتمال فصل ۷ ریاضی دهم فصل ۷ ریاضی یازدهم فصل ۷ ریاضی دوازدهم
۲۴۰	۱۸۸۲	درس ۲: احتمال رخداد یا پیشامد	
۲۴۶	۱۹۴۲	درس ۳: قوانین احتمال	
۲۴۹	۱۹۶۶	درس ۴: احتمال شرطی	
۲۵۲	۲۰۰۱	درس ۵: پیشامدهای مستقل	
۲۵۶	۲۰۴۳	درس ۶: قانون احتمال کل	
۲۶۰	۲۰۸۳	درس ۱: معادله درجه دوم	فصل هشتم معادله درجه دوم و سهمی فصل ۴ ریاضی دهم فصل ۱ ریاضی یازدهم
۲۷۲	۲۱۸۱	درس ۲: سهمی	
۲۸۲	۲۲۴۸	درس ۱: معادلات گویا	فصل نهم معادله، نامعادله و تعیین علامت فصل ۱ ریاضی یازدهم
۲۸۵	۲۲۶۵	درس ۲: معادلات رادیکالی	
۲۸۸	۲۲۸۷	درس ۳: تعیین علامت	
۲۹۳	۲۳۲۴	درس ۴: معادلات قدرمطلق	
۲۹۸	۲۳۵۷	درس ۱: یادآوری و تکمیل معادله خط	فصل دهم هندسه تحلیلی فصل ۱ ریاضی یازدهم
۳۰۹	۲۴۵۲	درس ۱: تابع نمایی	
۳۱۵	۲۴۹۴	درس ۲: تابع لگاریتمی	فصل یازدهم توابع نمایی و لگاریتمی فصل ۵ ریاضی یازدهم
۳۱۸	۲۵۲۳	درس ۳: ویژگی‌های لگاریتم	
۳۲۱	۲۵۶۰	درس ۴: معادلات لگاریتمی	
۳۲۴	۲۵۸۵	درس ۵: کاربرد توابع نمایی و لگاریتمی	

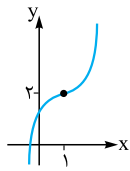
۳۲۶	۲۶۰۳	درس ۱: توان و ریشه	فصل دوازدهم توان‌های گویا و عبارات‌های جبری فصل ۳ ریاضی دهم
۳۲۷	۲۶۲۱	درس ۲: رادیکال و توان‌های گویا	
۳۲۹	۲۶۳۷	درس ۳: اتحادها	
۳۳۳	۲۶۷۶	درس ۴: گویاکردن مخرج کسرها	
۳۳۶	۲۷۰۰	درس ۱: مجموعه‌های اعداد، بازه، مجموعه‌های متناهی و نامتناهی	فصل سیزدهم مجموعه و بازه فصل ۱ ریاضی دهم
۳۳۸	۲۷۲۴	درس ۲: مجموعه مرجع و متمم	
۳۴۰	۲۷۳۷	درس ۳: تعداد اعضای مجموعه	
۳۴۲	۲۷۵۹	درس ۱: الگوهای هندسی	فصل چهاردهم الگو و دنباله فصل ۱ ریاضی دهم
۳۴۷	۲۸۰۳	درس ۲: دنباله حسابی	
۳۵۰	۲۸۴۲	درس ۳: دنباله هندسی	
۳۵۵	۲۸۹۰	درس ۱: شمارش	فصل پانزدهم شمارش، بدون شمردن فصل ۶ ریاضی دهم
۳۵۸	۲۹۳۰	درس ۲: جایگشت	
۳۶۰	۲۹۶۵	درس ۳: ترکیب	
۳۶۵	۳۰۲۰	درس ۴: جایگشت با حضور اشیای تکراری	
۳۶۷	۳۰۴۵	درس ۱: مقدمه‌ای بر علم آمار	فصل شانزدهم آمار فصل ۷ ریاضی دهم فصل ۷ ریاضی یازدهم
۳۶۷	۳۰۵۴	درس ۲: شاخص‌های مرکزی	
۳۷۰	۳۰۸۲	درس ۳: شاخص‌های پراکندگی	
۳۷۶	۳۱۴۸	درس ۱: ترسیم‌های هندسی	فصل هفدهم هندسه فصل ۲ ریاضی یازدهم
۳۸۰	۳۱۷۷	درس ۲: استدلال	
۳۸۱	۳۱۸۷	درس ۳: نسبت و تناسب - قضیه تالس	
۳۸۵	۳۲۲۷	درس ۴: تشابه مثلث‌ها	
۳۸۷	۳۲۴۵	درس ۵: نسبت مساحت‌ها	
۳۹۲	۳۲۷۵	درس ۶: روابط طولی مثلث قائم‌الزاویه	

۴۰۸. گزینه ۲ نمودار هر کدام از گزینه‌ها را رسم می‌کنیم:

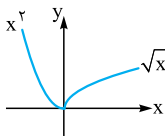
۱ $y = -x^2 + 1$

یک‌به‌یک نیست.

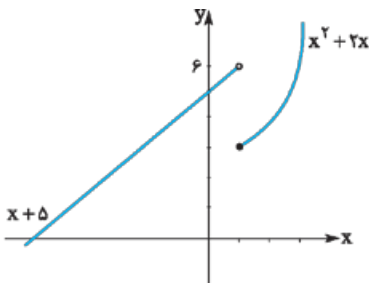
۲ $y = (x-1)^2 + 2$

یک‌به‌یک است.

۳ $y = \begin{cases} x^2 & x < 0 \\ \sqrt{x} & x \geq 0 \end{cases}$

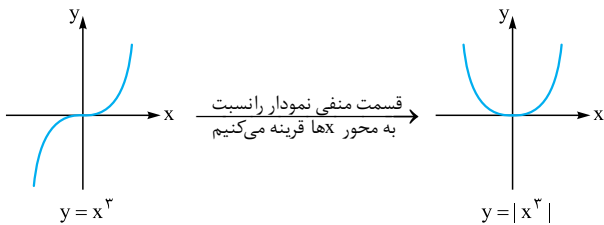
یک‌به‌یک نیست.

۴ $y = \begin{cases} x^2 + 2x & x \geq 1 \\ x + 5 & x < 1 \end{cases}$

یک‌به‌یک نیست.

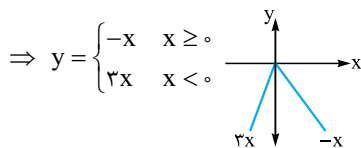
۴۰۹. گزینه ۳ نمودار تابع $f(x) = |x^3|$ را رسم می‌کنیم:

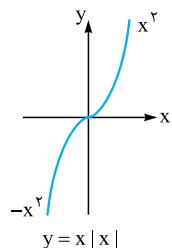
پس تابع $y = |x^3|$ وارون‌ناپذیر است. حواسمان هست که $y = |x^3|$ همان $y = x^2 |x|$ است!

۴۱۰. گزینه ۳ هر کدام از گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم که ببینیم کدام یک‌به‌یک است. برای بررسی $y = x - 2|x|$ نمودار تابع را رسم می‌کنیم:

$$y = x - 2|x| \Rightarrow \begin{cases} x \geq 0 & y = x - 2x = -x \\ x < 0 & y = x + 2x = 3x \end{cases}$$

پس تابع $y = x - 2|x|$ یک‌به‌یک نیست. $y = x[x]$ یک‌به‌یک نیست چون به ازای $x \in [0, 1)$ مقدارش برابر صفر است. $y = x - [x]$ یک‌به‌یک نیست چون به ازای تمام اعداد صحیح مقدار y برابر صفر می‌شود ولی $y = x|x|$ یک‌به‌یک است. برای این‌که مطمئن شویم کافی است نمودارش را رسم کنیم.

۴۰۶. گزینه ۴

اولاً $f = \{(3, 2), (a, 5), (3, a^2 - a), (b, 2), (-1, 4)\}$ باید تابع باشد، پس چون $(3, 2)$ و $(3, a^2 - a)$ داریم، پس باید $a^2 - a = 2$ باشد:

$$a^2 - a - 2 = 0 \xrightarrow{a+c=b} \begin{cases} a = -1 \\ a = 2 \end{cases}$$

مقدار $a = 2$ و $a = -1$ را قرار می‌دهیم و f را بررسی می‌کنیم:

$$a = -1 \Rightarrow f = \{(3, 2), (-1, 5), (3, 2), (b, 2), (-1, 4)\}$$

چون $(-1, 5)$ و $(-1, 4)$ داریم پس f تابع نیست.

$$a = 2 \Rightarrow f = \{(3, 2), (2, 5), (3, 2), (b, 2), (-1, 4)\}$$

f تابع است و ثانیاً برای یک‌به‌یک بودنش چون $(3, 2)$ و $(b, 2)$ داریم پس باید $b = 3$ باشد، پس دوتایی مرتب (a, b) می‌شود $(2, 3)$.

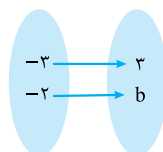
۴۰۷. گزینه ۱

چون از $a - 1$ و از $2a + 1$ به 3 وصل شده است، پس این‌ها باید با هم برابر باشند:

$$y_1 = y_2 \Rightarrow x_1 = x_2 \Rightarrow a - 1 = 2a + 1 \Rightarrow a = -2$$

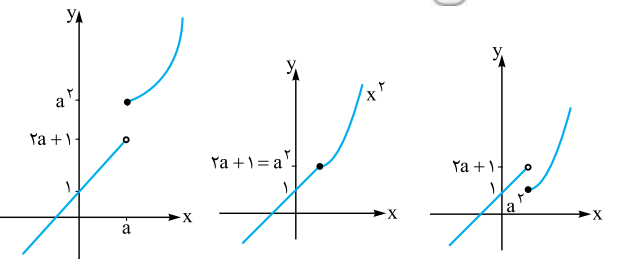
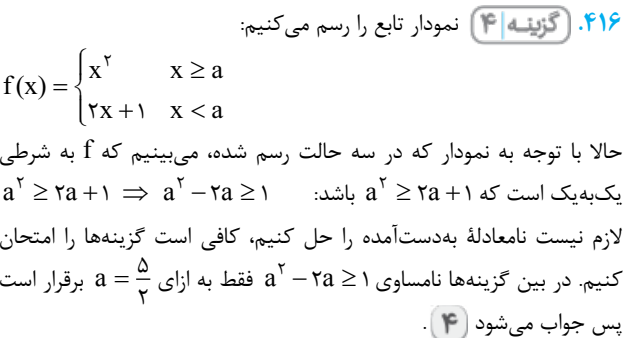
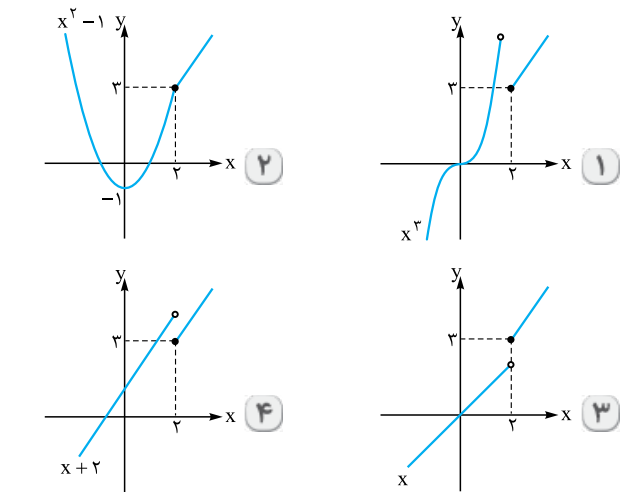
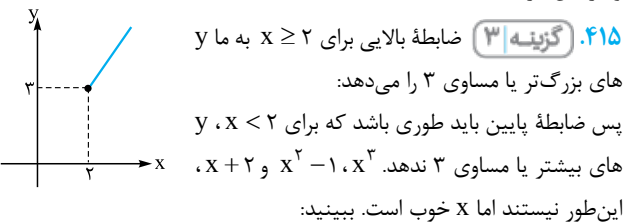
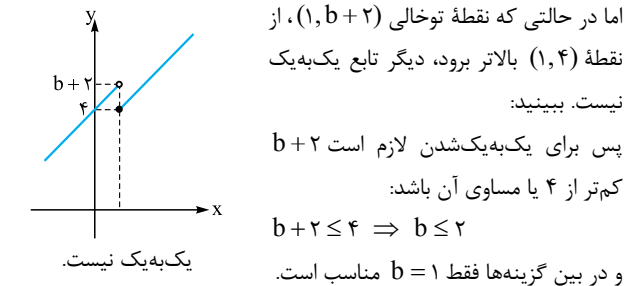
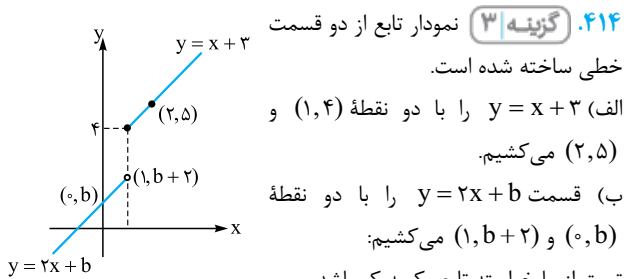
حالا چون از $a = -2$ به b وصل شده است، b نباید

3 باشد (مؤلفه دوم تکراری نداریم)، پس $a = -2$ و $b \neq 3$. تابع را هم ببینید:

نظرتان در مورد این گزینه چیست؟ $a = -2$ و $b \neq 3 - a$

این هم درست است!

۴۱۱. گزینه ۳ در **۱** از قبل یادمان هست تابع $y = 2^x$ (تابع نمایی با پایه بزرگ‌تر از ۱) اکیداً صعودی است پس یک‌به‌یک است. در **۲** تابع $y = \log x$ (مبنا ۱۰ است) اکیداً صعودی است پس یک‌به‌یک است.

در **۴** تابع $x + [x]$ اکیداً صعودی است (چون x اکیداً صعودی و $[x]$ صعودی است) پس وارون دارد. اما در **۳** با کمی دقت داریم:

$$\frac{2x+4}{x+2} \stackrel{x \neq -2}{=} 2$$

که تابعی ثابت و غیر یک‌به‌یک است و تابع وارون ندارد.

۴۱۲. گزینه ۱ گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

در **۱** $y = x^2 + 2\sqrt{x}$ با توجه به دامنه تابع یعنی $x \geq 0$ هم x^2 و هم $2\sqrt{x}$ اکیداً صعودی‌اند. پس تابع اکیداً یکنوا و یک‌به‌یک است. پس جواب می‌شود **۱**. بقیه گزینه‌ها را هم بررسی کنیم:

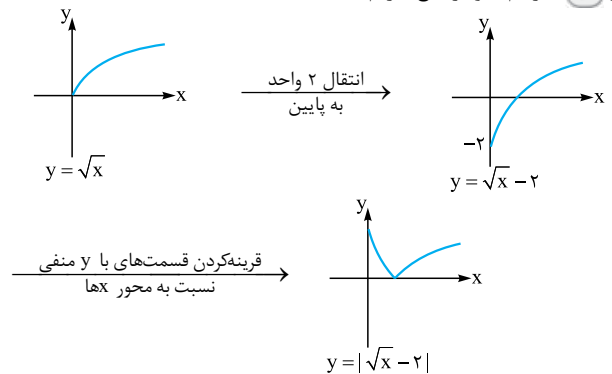
در **۲** $y = 2x + \frac{1}{x}$ مثلاً به ازای $x = \frac{1}{4}$ و $x = 2$ داریم:

$$x = \frac{1}{4} \Rightarrow y = 2\left(\frac{1}{4}\right) + 4 = \frac{1}{2} + 4 = \frac{9}{2}$$

$$x = 2 \Rightarrow y = 2(2) + \frac{1}{2} = 4 + \frac{1}{2} = \frac{9}{2}$$

پس به ازای دو مقدار x ، y یکسان داریم. پس یک‌به‌یک نیست.

در **۳** با رسم نمودار تابع داریم:

حالا با توجه به نمودار، تابع $y = |\sqrt{x} - 2|$ یک‌به‌یک نیست.

در **۴** $y = x - \sqrt{x}$ ، هم به ازای $x = 0$ و $x = 1$ مقدار y برابر صفر می‌شود پس تابع یک‌به‌یک نیست.

۴۱۳. گزینه ۴ باید ببینیم کدام یک از تابع‌ها یک‌به‌یک هستند. در **۱**

یعنی $y = x^4 - 2x^2$ به ازای $x = 1$ و $x = -1$ مقدار $y = -1$ یکسان دارد پس یک‌به‌یک نیست. در درس‌نامه هم داشتیم که توابع با درجه زوج در $\mathbb{R}$ یک‌به‌یک نیستند.

در **۲** یعنی $y = [x]$ هم که به ازای $k \leq x \leq k+1$ برابر k است پس یک‌به‌یک نیست.

در **۳** یعنی $y = x^3 - 2x^2$ مقدار y به ازای $x = 0$ و $x = 3$ برابر صفر می‌شود پس این هم یک‌به‌یک نیست. نمودار این تابع را در فصل کاربرد مشتق یاد می‌گیریم.

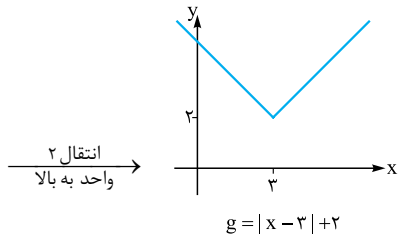
بنابراین جواب می‌شود **۴**. یعنی $y = x^2 + x + 1$ برای دلیلش هم می‌توانیم بگوییم:

$$f(x) = x^2 \text{ صعودی اکید} \Rightarrow y = (f+g)(x) \text{ صعودی اکید}$$

$$g(x) = x+1 \text{ صعودی اکید}$$

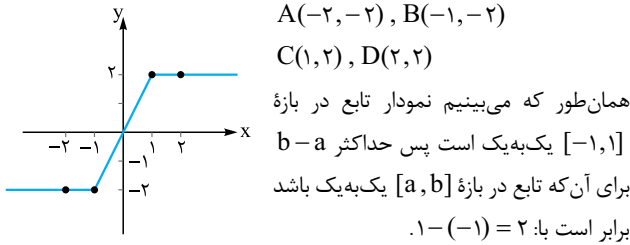
$$\Rightarrow y = x^2 + x + 1 \text{ صعودی اکید}$$

و چون تابع صعودی اکید است پس یکنوا اکید و در نتیجه یک‌به‌یک است.

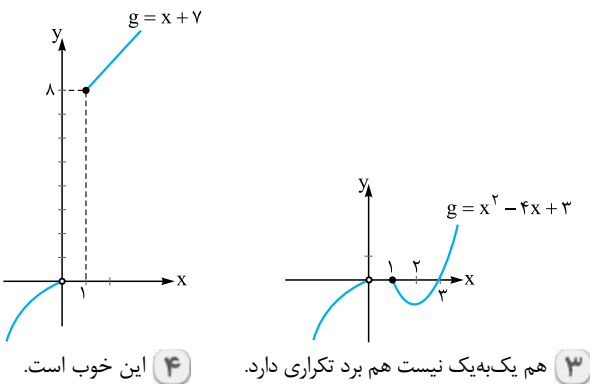
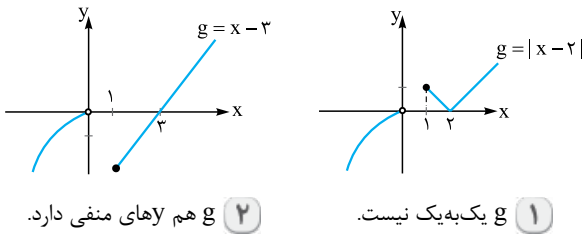

حالا با توجه به نمودارها هر دو تابع در بازه $[-1, 2]$ یک‌به‌یک هستند.

گزینه ۲ نمودار تابع $f(x) = |x+1| - |x-1|$ را رسم می‌کنیم:
 $f(x) = |x+1| - |x-1|$

گزینه ۴ ضابطه پایین یعنی $-x^2$ ، با دامنه $x < 0$ ، تمام y های منفی را تولید می‌کند. پس باید $g(x)$ اصلاً y های منفی ندهد و خودش یک‌به‌یک باشد. در بین گزینه‌ها، **۴** مناسب است. نمودارها را ببینید:

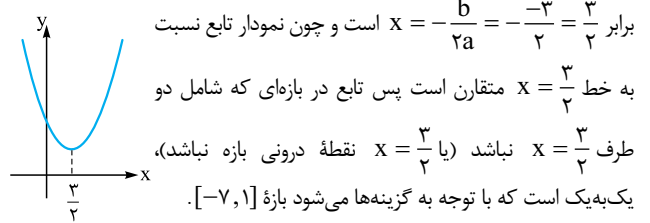
گزینه ۴ گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ را که در درس‌نامه داشتیم اما در مورد **۴** همان‌طور که در درس‌نامه گفتیم اگر f تابعی غیر یک‌به‌یک باشد، f^{-1} (یعنی وارون آن) تابع نیست. پس اگر f تابع باشد، f^{-1} به شرطی تابع است که f یک‌به‌یک باشد.

گزینه ۴ داریم: $f = \{(1, 2), (-3, -1), (3, 4), (4, -3)\}$
 پس $f(3) = 4$ و $f^{-1}(-3) = 4$ و در نتیجه:

$2f^{-1}(-3) + f(3) = 2(4) + 4 = 12$
گزینه ۳ اول f^{-1} را به دست می‌آوریم:

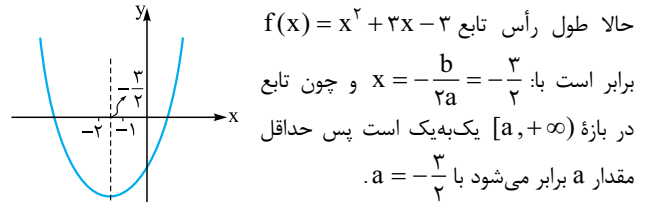
$f = \{(-1, 0), (1, 2), (0, 1), (2, -1)\}$
 $f^{-1} = \{(0, -1), (2, 1), (1, 0), (-1, 2)\}$

گزینه ۳ تابع $f(x) = x^2 - 3x + 5$ یک سهمی است که طول رأسش

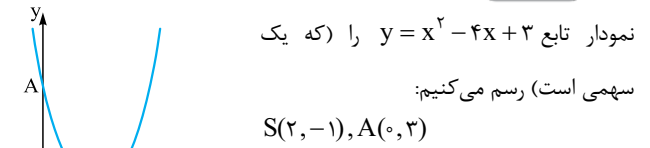

گزینه ۴ اول ضابطه تابع را ساده می‌کنیم.

$f(x) = (x-1)(x+3) + x = x^2 + 2x - 3 + x$
 $\Rightarrow f(x) = x^2 + 3x - 3$

گزینه ۲

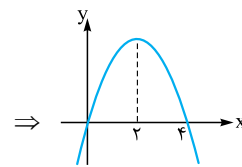

در مورد گزینه‌های **۱** و **۴** چون رأس سهمی یعنی $x = 2$ درون این بازه‌ها قرار دارد، سهمی یک‌به‌یک نمی‌شود. برای **۳** هم شکل را ببینید:
 در این نمودار هم سهمی یک‌به‌یک نمی‌شود. پس جواب می‌شود **۲**. چون تابع f در مجموعه داده شده یک‌به‌یک است.

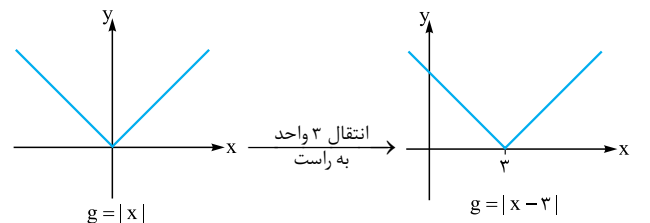
گزینه ۱ تابع $f(x) = (a-1)x^2 - 2x + a + 4$ بر روی $\mathbb{R}$ یک‌به‌یک است، پس نباید درجه دوم باشد و ضریب x^2 باید برابر صفر شود (چون نمودار تابع درجه دوم یک سهمی است که روی $\mathbb{R}$ یک‌به‌یک نیست)، یعنی $a = 1$ و در نتیجه $f(x) = -2x + 5$. بنابراین: $af(2) = 1 \times (-2(2) + 5) = 1$

گزینه ۴ نمودار هر دو تابع را رسم می‌کنیم:

$f(x) = -x(x-4) = -x^2 + 4x$
 $(0, 0)$ برخورد با محور y ها و $(2, 4)$ رأس $\Rightarrow$ سهمی

$g(x) = |x-3| + 2$

جواب ندارد. $\Rightarrow \Delta = (1)^2 - 4(1)(1) < 0 \Rightarrow$ پس به ازای هیچ مقدار a نمودار f از نقطه $(a, a+2)$ نمی‌گذرد.

۴۳۱. گزینه ۲ نقطه برخورد وارون تابع و محور x ها یعنی در تابع وارون $y=0$ باشد، پس در خود تابع $y = x^2 + 2x - 3$ داریم $x=0$ و چون $x=0 \Rightarrow y = -3$ پس وارون تابع محور x ها را فقط در یک نقطه قطع می‌کند.

۴۳۲. گزینه ۱ روی نمودار f^{-1} نقطه $(\frac{1}{4}, a)$ داریم پس نقطه $(\frac{1}{4}, a)$ باید روی نمودار f باشد:

$$f(x) = \sqrt{x} - \frac{1}{x} \xrightarrow{x=\frac{1}{4}} f(\frac{1}{4}) = \sqrt{\frac{1}{4}} - \frac{1}{\frac{1}{4}} = a$$

$$\Rightarrow \frac{1}{4} - 4 = a \Rightarrow a = -\frac{15}{4}$$

از طرف دیگر نقطه $(0, b)$ روی نمودار f^{-1} است، پس روی نمودار f باید نقطه $(b, 0)$ را داشته باشیم:

$$(b, 0) \xrightarrow{f(x)=\sqrt{x}-\frac{1}{x}} \sqrt{b} - \frac{1}{b} = 0 \Rightarrow \frac{b\sqrt{b}-1}{b} = 0$$

$$\Rightarrow b\sqrt{b} = 1 \xrightarrow{\text{توان } 2} b^3 = 1 \Rightarrow b = 1$$

پس حاصل $a+b$ برابر است با: $-\frac{15}{4} + 1 = -\frac{11}{4}$

۴۳۳. گزینه ۳ g وارون تابع f است، یعنی $g = f^{-1}$ ، حالا داریم:

$$g(6) = f^{-1}(6) = a \Rightarrow f(a) = 6 \Rightarrow a + \sqrt{a} = 6$$

$$\xrightarrow{\text{عددگذاری}} a = 4$$

$$g(12) = f^{-1}(12) = b \Rightarrow f(b) = 12 \Rightarrow b + \sqrt{b} = 12$$

$$\xrightarrow{\text{عددگذاری}} b = 9$$

پس $g(6) + g(12) = 4 + 9 = 13$ یا همان $f^{-1}(6) + f^{-1}(12) = 13$ است.

۴۳۴. گزینه ۳ در تابع $f(x) = \begin{cases} 4x+3 & x \geq 3 \\ x+1 & x < 3 \end{cases}$ فرض می‌کنیم

$f^{-1}(-5) = a$ باشد، در این صورت باید $f(a) = -5$ باشد. پس هر کدام از ضابطه‌ها را برابر -5 قرار می‌دهیم. مقدار به دست آمده برای a در صورتی قابل قبول است که در محدوده تعریف ضابطه باشد:

$$x \geq 3 \Rightarrow 4a+3 = -5 \Rightarrow a = -2 \text{ غرق}$$

$$x < 3 \Rightarrow a+1 = -5 \Rightarrow a = -6 \text{ قق}$$

$$f^{-1}(5) = a = -6 \text{ پس}$$

۴۳۵. گزینه ۱ اگر $x = f^{-1}(3)$ قرار دهیم داریم:

$$f(f^{-1}(3)) = f^{-1}(3) + 2f^{-1}(3) - 1$$

$$\Rightarrow 3 = 3f^{-1}(3) - 1 \Rightarrow f^{-1}(3) = \frac{4}{3}$$

$$f(x) = \frac{4}{3} + 2x - 1 \text{ مقدار } f(3) \text{ می‌شود. } \frac{4}{3} + 5 = \frac{19}{3}$$

۴۳۶. گزینه ۲ | راه ۱ می‌دانیم دامنه f^{-1} برابر برد f است. پس برای پیدا کردن دامنه تابع معکوس تابع $f(x) = 3 - |x+1|$ باید برد تابع f را پیدا کنیم. می‌دانیم حاصل یک قدرمطلق همواره بزرگ‌تر یا مساوی صفر است، حاصل $|x-1|$ هم به ازای $x \leq -1$ همواره بزرگ‌تر یا مساوی صفر است، پس:

$$|x+1| \geq 0 \Rightarrow -|x+1| \leq 0 \Rightarrow 3 - |x+1| \leq 3 \Rightarrow f(x) \leq 3$$

پس برد f برابر بازه $(-\infty, 3]$ و در نتیجه دامنه f^{-1} هم برابر بازه $(-\infty, 3]$ است.

حالا $\frac{f}{f^{-1}}$ را پیدا می‌کنیم: $\frac{f}{f^{-1}} = \{(-1, \frac{0}{-1}), (1, \frac{3}{1}), (0, \frac{1}{-1}), (2, \frac{-1}{1})\}$ حواسمان هست که $\frac{f}{f^{-1}}$ به ازای $x=1$ تعریف نشده است؛ پس:

$$\frac{f}{f^{-1}} = \{(-1, 0), (0, -1), (2, -1)\}$$

یعنی $\frac{f}{f^{-1}}$ سه زوج مرتب دارد.

۴۳۷. گزینه ۱ رابطه $f = \{(2, a+1), (\sqrt{b}, 3)\}$ دو زوج مرتب و رابطه $f^{-1} = \{(a-1, c+1), (d, b-2)\}$ هم دو زوج مرتب دارد. پس هر کدام از زوج مرتب‌های f^{-1} باید وارون یکی از زوج مرتب‌های f باشند (یعنی در زوج مرتب f^{-1} جای x و y زوج مرتب f عوض شود)، پس:

$$\left\{ \begin{array}{l} 2 = c+1 \\ a+1 = a-1 \end{array} \right. \Rightarrow \text{غیرممکن} \Rightarrow \text{وارون} \left\{ \begin{array}{l} 2 = a+1 \\ a-1 = c+1 \end{array} \right. \text{ الف}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} 2 = b-2 \\ a+1 = d \end{array} \right. \Rightarrow b = 4 \Rightarrow \text{وارون} \left\{ \begin{array}{l} 2 = a+1 \\ a-1 = d \end{array} \right. \text{ ب}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \sqrt{b} = c+1 \\ 3 = a-1 \end{array} \right. \xrightarrow{\text{وارون}} \left\{ \begin{array}{l} a-1 = c+1 \\ 3 = \sqrt{b}-2 \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \sqrt{b} = c+1 \\ 3 = a-1 \end{array} \right. \xrightarrow{b=4} \left\{ \begin{array}{l} c=1 \\ a=4 \end{array} \right. \xrightarrow{a+1=d} d = 5$$

پس $a+b+c+d$ برابر است با: $4+4+1+5 = 14$

۴۳۸. گزینه ۱ با توجه به نمودار تابع f برای پیدا کردن $f^{-1}(-5)$ باید نقطه‌ای روی نمودار f پیدا کنیم که عرضش برابر -5 باشد؛ یعنی معادله خطی را بنویسیم که از $(0, -2)$ و $(-1, -4)$ می‌گذرد:

$$(0, -2), (-1, -4) \Rightarrow m = \frac{-4 - (-2)}{-1 - 0} = \frac{-2}{-1} = 2 \Rightarrow y = 2x - 2$$

بنابراین باید $2x - 2 = -5$ باشد که می‌شود $x = -\frac{3}{2}$ یعنی $f^{-1}(-5) = -\frac{3}{2}$. برای پیدا کردن $f^{-1}(4)$ هم باید معادله خطی را بنویسیم که از نقاط $(0, -2)$ و $(2, 0)$ می‌گذرد:

$$(0, -2), (2, 0) \xrightarrow{f} m = \frac{0 - (-2)}{2 - 0} = 1 \Rightarrow y = x - 2$$

بنابراین باید $x - 2 = 4$ باشد یعنی $x = 6$ و در نتیجه $f^{-1}(4) = 6$ بنابراین داریم:

$$f^{-1}(-5) + f^{-1}(4) = -\frac{3}{2} + 6 = \frac{-3+12}{2} = \frac{9}{2} = 4\frac{1}{2}$$

۴۳۹. گزینه ۱ همان‌طور که می‌دانیم $f^{-1}(6) = 1$ و $f^{-1}(21) = 4$. پس $f(1) = 6$ و $f(4) = 21$ ، یعنی خط $y = ax + b$ از دو نقطه $(1, 6)$ و $(4, 21)$ می‌گذرد:

$$(1, 6), (4, 21) \Rightarrow m = \frac{21-6}{4-1} = 5 \Rightarrow y = 5x + 1$$

پس $f(x) = ax + b$ باید به شکل $f(x) = 5x + 1$ باشد و در نتیجه $a = 5$ و $b = 1$.

۴۴۰. گزینه ۱ نمودار تابع f^{-1} از نقطه $(a+2, a)$ می‌گذرد. پس نمودار تابع f از نقطه $(a, a+2)$ می‌گذرد، در نتیجه:

$$y = \frac{x-4}{2x-1} \xrightarrow{(a, a+2)} a+2 = \frac{a-4}{2a-1}$$

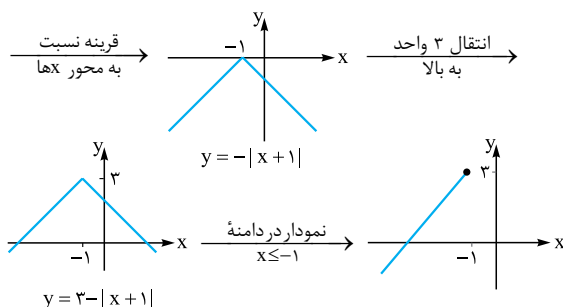
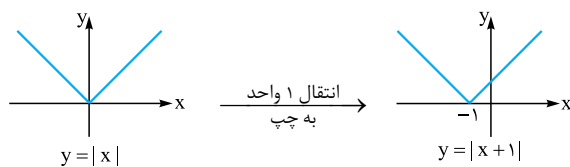
$$\Rightarrow (a+2)(2a-1) = a-4 \Rightarrow 2a^2 - a + 4a - 2 = a - 4$$

$$\Rightarrow 2a^2 + 3a - 2 = 0 \xrightarrow{\pm 2} a^2 + a + 1 = 0$$

راه II

برای پیدا کردن $D_{f^{-1}}$ یا همان برد f ، می‌توانیم نمودار تابع f را هم رسم کنیم:

حالا طبق نمودار برد تابع f (یا همان دامنه تابع f^{-1}) برابر است با $(-\infty, 3]$.

گزینه ۲ باید دامنه و برد g^{-1} را پیدا کنیم و چون $D_{g^{-1}} = R_g$ و

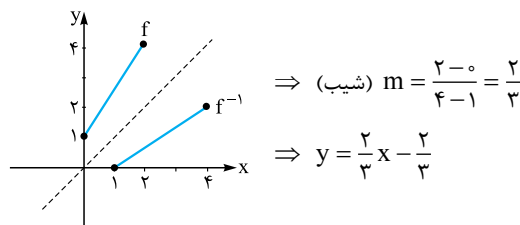
$R_{g^{-1}} = D_g$ پس باید دامنه و برد $g(x) = 1 + \sqrt{x-2}$ را پیدا کنیم:

$$g(x) = 1 + \sqrt{x-2} \Rightarrow \begin{cases} \text{دامنه: } x \geq 2 \Rightarrow D_g = [2, +\infty) \\ \text{برد: } \sqrt{x-2} \geq 0 \Rightarrow \sqrt{x-2} + 1 \geq 1 \\ \text{برد: } y \geq 1 \Rightarrow R_g = [1, +\infty) \end{cases}$$

پس $D_{g^{-1}} = [1, +\infty)$ و $R_{g^{-1}} = [2, +\infty)$ در دامنه و برد g^{-1} فقط یک عضو صحیح غیرمشترک هست.

گزینه ۱ طبق شکل زیر نمودار تابع f^{-1} از نقاط $(1, 0)$ و

$(4, 2)$ می‌گذرد. پس ضابطه‌اش برابر است با:

راه II اول ضابطه خود تابع را پیدا می‌کنیم، تابع f پاره‌خطی است که از

نقاط $(0, 1)$ و $(2, 4)$ می‌گذرد، پس:

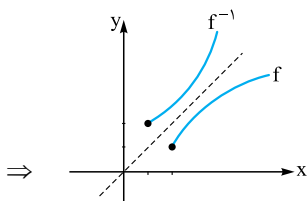
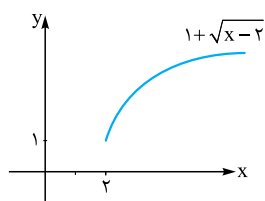
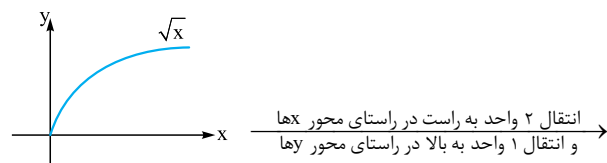
$$(0, 1), (2, 4) \Rightarrow \text{شیب } m = \frac{4-1}{2-0} = \frac{3}{2} \Rightarrow y = \frac{3}{2}x + 1$$

حالا ضابطه f^{-1} را پیدا می‌کنیم: $y = \frac{3}{2}x + 1 \Rightarrow \frac{3}{2}x = y - 1$

$$\Rightarrow x = \frac{2}{3}y - \frac{2}{3} \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = \frac{2}{3}x - \frac{2}{3}$$

گزینه ۱ اول نمودار تابع $f(x) = 1 + \sqrt{x-2}$ را با انتقال نمودار

تابع $f(x) = \sqrt{x}$ رسم می‌کنیم و بعد قرینه‌اش را نسبت به خط $y = x$ رسم می‌کنیم، تا نمودار f^{-1} به دست آید:

گزینه ۳ ۴۴۰

$$f(x) = \begin{cases} \sqrt{x} & x \geq 0 \\ -x^2 & x < 0 \end{cases}$$

اول نمودار تابع f را رسم می‌کنیم. نمودار تابع معکوس f ، قرینه نمودار آن نسبت به نیمساز ناحیه اول و سوم است.

گزینه ۳ ۴۴۱

اول نمودار تابع $f(x) = x|x|$ که

$$f(x) = \begin{cases} x^2 & x \geq 0 \\ -x^2 & x < 0 \end{cases}$$

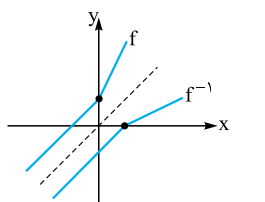
برابر است با $f(x) = x|x|$ را رسم می‌کنیم. نمودار تابع $y = f^{-1}(x)$ قرینه نمودار f نسبت به خط $y = x$ است:

گزینه ۴ ۴۴۲

نمودار تابع $f(x)$ را داریم. نمودار تابع $f^{-1}(x)$ قرینه نمودار تابع f نسبت به خط $y = x$ است، حالا دامنه تابع $f^{-1}(x)$ برابر بازه‌ای است که در آن $f^{-1}(x) \geq 0$ باشد که می‌شود $x \geq 2$.

گزینه ۲ ۴۴۳

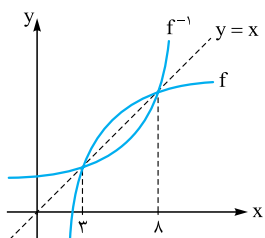
برای رسم نمودار f^{-1} کافی است وارون نمودار f را نسبت به نیمساز ناحیه اول و سوم رسم کنیم:

حالا دقت کنید که ما $2f^{-1}(x-1)$ را می‌خواهیم پس باید f^{-1} را یک واحد به راست برده و عرض‌ها را ۲ برابر کنیم: که از ناحیه دوم نمی‌گذرد.

گزینه ۴ ۴۴۴

دامنه تابع $\sqrt{x - f^{-1}(x)}$ برابر بازه‌ای است که در آن $x - f^{-1}(x) \geq 0$ باشد. با توجه به شکل، خط $y = x$ در بازه $[3, 8]$ بالای منحنی تابع قرار می‌گیرد. پس دامنه تابع $\sqrt{x - f^{-1}(x)}$ برابر است با بازه $[3, 8]$.

انتقال ۲ واحد به راست در راستای محور xها و انتقال ۱ واحد به بالا در راستای محور yها

۴۴۷. گزینه ۱ | راه I معادله قرینه خط $3y - 2x = 4$ را d_1 را

نسبت به خط $y = x$ پیدا می‌کنیم (جای x و y را عوض می‌کنیم):

$$d: 3x - 2y = 4 \Rightarrow x = 0 \Rightarrow -2y = 4 \Rightarrow y = -2$$

۴۴۸. گزینه ۲ | راه II اگر فرض کنیم خط $3y - 2x = 4$ ضابطه یک تابع مانند f

است، خط d ، قرینه آن نسبت به خط $y = x$ ، ضابطه تابع وارون آن یعنی f^{-1} است، پس عرض از مبدأ خط d ، برابر طول از مبدأ خط $3y - 2x = 4$ است، بنابراین داریم:

$$3y - 2x = 4 \Rightarrow y = 0 \Rightarrow -2x = 4 \Rightarrow x = -2$$

۴۴۸. گزینه ۲ | راه I در درس‌نامه داشتیم اگر f یک تابع خطی

باشد f و وارون f در دو صورت بر هم منطبق‌اند:

الف) $f(x) = x$ باشد.

ب) $f(x) = -x + b$ باشد (چون خط $y = -x + b$ بر نیمساز ناحیه اول و سوم عمود است و قرینه‌اش نسبت به نیمساز می‌شود خودش). پس حالا که داریم $f(x) = ax + 1$ باید $a = -1$ باشد.

۴۴۸. گزینه ۲ | راه II وارون تابع f را پیدا می‌کنیم:

$$y = ax + 1 \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = \frac{1}{a}x - \frac{1}{a} \Rightarrow ax = y - 1 \Rightarrow x = \frac{1}{a}y - \frac{1}{a}$$

حالا دو خط $y = \frac{1}{a}x - \frac{1}{a}$ و $y = ax + 1$ باید بر هم منطبق باشند، پس باید a برابر -1 باشد.

۴۴۹. گزینه ۲ دو خط $ax + by = 8$ و $2x - 3y = b$ را d_1 و d_2 نسبت

به نیمساز ناحیه اول و سوم قرینه یکدیگرند پس قرینه d_2 را نسبت به نیمساز ناحیه

اول و سوم پیدا می‌کنیم: $2x - 3y = b \xrightarrow{x \leftrightarrow y} 2y - 3x = b$

حالا دو خط $2y - 3x = b$ و $ax + by = 8$ باید بر هم منطبق باشند پس ضرایب x و y و عدد ثابت دو خط باید با هم متناسب باشند:

$$\begin{cases} -3x + 2y = b \\ ax + by = 8 \end{cases} \xrightarrow{\text{منطبق بر هم}} -\frac{3}{a} = \frac{2}{b} = \frac{b}{8}$$

$$\Rightarrow \frac{2}{b} = \frac{b}{8} \Rightarrow b^2 = 16$$

$$\Rightarrow \begin{cases} b = 4 \Rightarrow -\frac{3}{a} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2} \Rightarrow a = -6 \\ b = -4 \Rightarrow -\frac{3}{a} = \frac{2}{-4} = -\frac{1}{2} \Rightarrow a = 6 \end{cases}$$

پس یا $a = -6$ و $b = 4$ که $a + b = -2$ می‌شود یا $a = 6$ و $b = -4$ که $a + b = 2$ می‌شود.

۴۵۰. گزینه ۴ | راه I مثل همیشه برای پیدا کردن ضابطه تابع وارون،

x را برحسب y پیدا می‌کنیم و سپس جای x و y را عوض می‌کنیم:

$$y = \frac{1}{x-1} \Rightarrow xy - y = 1 \Rightarrow xy = y + 1$$

$$\Rightarrow x = \frac{y+1}{y} \Rightarrow f^{-1}(x) = \frac{x+1}{x}$$

و چون $f^{-1}(x) = 1 + \frac{1}{x}$ پس $\frac{x+1}{x} = \frac{x}{x} + \frac{1}{x} = 1 + \frac{1}{x}$

۴۵۰. گزینه ۴ | راه II در درس‌نامه دیدیم وارون تابع $y = \frac{ax+b}{cx+d}$ به صورت $y = \frac{-dx+b}{cx-a}$

است، پس:

$$f(x) = \frac{1}{x-1} = \frac{0 \cdot x + 1}{x-1} \Rightarrow f^{-1}(x) = \frac{x+1}{x-0} = \frac{x+1}{x}$$

۴۴۵. گزینه ۳ | راه I برای پیدا کردن تابع معکوس تابع

$f(x) = 2x + 4$ با دامنه $[-1, 3]$ اولاً در مورد ضابطه مثل همان چیزی که

قبلاً گفتیم، داریم: $y = 2x + 4 \Rightarrow 2x = y - 4 \Rightarrow x = \frac{y-4}{2}$

$$\xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = \frac{x-4}{2} \Rightarrow f^{-1}(x) = \frac{x-4}{2}$$

و ثانیاً در مورد دامنه f^{-1} هم می‌دانیم که دامنه f^{-1} همان برد f است پس باید برد تابع f با ضابطه $f(x) = 2x + 4$ و دامنه $[-1, 3]$ را پیدا کنیم:

$$-1 \leq x \leq 3 \Rightarrow -2 \leq 2x \leq 6 \Rightarrow 2 \leq 2x + 4 \leq 10$$

$$\Rightarrow 2 \leq f(x) \leq 10$$

پس برد f برابر بازه $[2, 10]$ و در نتیجه دامنه f^{-1} هم برابر بازه $[2, 10]$ است،

پس تابع معکوس f می‌شود: $f^{-1}(x) = \frac{x-4}{2}, 2 \leq x \leq 10$

۴۴۵. گزینه ۳ | راه II بعد از پیدا کردن ضابطه تابع وارون یعنی

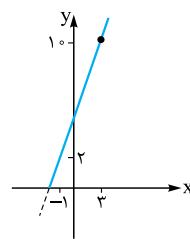
$$f^{-1}(x) = \frac{x-4}{2}$$

می‌توانیم نمودار تابع f را رسم و برد f را تعیین کنیم:

$$f(x) = 2x + 4, x \in [-1, 3]$$

$$x = -1 \Rightarrow y = 2 \Rightarrow (-1, 2)$$

$$x = 3 \Rightarrow y = 10 \Rightarrow (3, 10)$$

حالا با توجه به نمودار برد تابع f برابر است با $[2, 10]$ پس دامنه f^{-1} هم می‌شود $2 \leq x \leq 10$.

۴۴۶. گزینه ۴ برای پیدا کردن وارون یک تابع دوضابطه‌ای f در هر کدام

از ضابطه‌ها:

الف) ضابطه وارون را پیدا می‌کنیم (x را برحسب y پیدا و جای x و y را عوض می‌کنیم) و ب) برای هر کدام از ضابطه‌ها برد تابع f را با رسم نمودار پیدا می‌کنیم که برابر می‌شود با دامنه f^{-1} ، ببینیم:

$$f(x) = \begin{cases} 2x - 1 & x < 0 \\ 4x + 1 & x \geq 0 \end{cases}$$

ضابطه بالا: $y = 2x - 1 \Rightarrow 2x = y + 1 \Rightarrow x = \frac{y}{2} + \frac{1}{2}$

$$\xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = \frac{1}{2}x + \frac{1}{2}$$

دامنه $f^{-1}: x < -1$ $(0, -1), (-1, -2) \Rightarrow$

ضابطه پایین: $y = 4x + 1 \Rightarrow 4x = y - 1 \Rightarrow x = \frac{1}{4}y - \frac{1}{4}$

$$\xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = \frac{1}{4}x - \frac{1}{4}$$

دامنه $f^{-1}: x \geq 1$ $(0, 1), (1, 5) \Rightarrow$

پس ضابطه $f^{-1}(x)$ برابر است با:

$$f^{-1}(x) = \begin{cases} \frac{1}{2}x + \frac{1}{2} & x < -1 \\ \frac{1}{4}x - \frac{1}{4} & x \geq 1 \end{cases}$$

راه II برای پیدا کردن ضابطه f^{-1} با شرط $x \geq 2$ ، x را بر حسب y پیدا

می‌کنیم و برای پیدا کردن دامنه f^{-1} برد خود تابع را پیدا می‌کنیم:

$$f^{-1} \text{ ضابطه } y = x^2 - 4x + 5 \Rightarrow y - 1 = (x - 2)^2$$

$$\xrightarrow{\text{جذر}} \sqrt{y-1} = |x-2| \xrightarrow{x \geq 2} x-2 = \sqrt{y-1}$$

$$\Rightarrow x = 2 + \sqrt{y-1} \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = 2 + \sqrt{x-1}$$

$$f^{-1} \text{ دامنه } y = (x-2)^2 + 1 \Rightarrow y \geq 1$$

$$\Rightarrow f \text{ برد } y \geq 1 \Rightarrow f^{-1} \text{ دامنه } x \geq 1$$

۴۵۶ گزینه ۱ ضابطه تابع وارون f را با شرط $x \leq 1$ پیدا می‌کنیم:

$$y = x^2 - 2x \xrightarrow{\text{تبدیل به مربع کامل}} y+1 = x^2 - 2x + 1$$

$$\Rightarrow y+1 = (x-1)^2 \xrightarrow{\text{جذر می‌گیریم}} \sqrt{y+1} = |x-1|$$

$$\xrightarrow{\text{چون } x \leq 1} \sqrt{y+1} = -x+1 \Rightarrow x = -\sqrt{y+1} + 1$$

$$\xrightarrow{\text{جای } x \text{ و } y \text{ عوض می‌کنیم}} y = -\sqrt{x+1} + 1$$

پس $f^{-1}(x) = -\sqrt{x+1} + 1$ است که با مقایسه‌اش با $y = a\sqrt{x+b} + c$

داریم $a = -1$ و $b = 1$ و $c = 1$ پس $a + b - c^2$ برابر است با:

$$-1 + 1 - (1)^2 = -1$$

۴۵۷ گزینه ۳ عددگذاری در خود تابع نقطه $(1, 9)$ را داریم پس در

گزینه درست باید $(9, 1)$ بخورد.

راه II x را بر حسب y پیدا می‌کنیم و جای x و y را عوض می‌کنیم:

$$y = x^2 + 3x^2 + 3x + 2 \Rightarrow y = x^2 + 3x^2 + 3x + 1 + 1$$

$$\Rightarrow y = (x+1)^2 + 1 \Rightarrow (x+1)^2 = y-1$$

$$\Rightarrow x+1 = \sqrt{y-1} \Rightarrow x = \sqrt{y-1} - 1$$

$$\xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = \sqrt{x-1} - 1$$

۴۵۸ گزینه ۲ عددگذاری در تابع فرض می‌کنیم $x = -\frac{1}{4}$

$$x = -\frac{1}{4} \Rightarrow y = \frac{1}{16} - 2\left(\frac{1}{4}\right) + 1 = \frac{9}{16}$$

پس در تابع وارون باید داشته باشیم $y = \frac{9}{16} \Rightarrow x = \frac{1}{16}$ که فقط در **۲**

صدق می‌کند.

راه II در تابع $y = x^4 - 2x^2 + 1$ ، x را بر حسب y ، با توجه به

$$y = (x^2 - 1)^2 \xrightarrow{\text{جذر}} \sqrt{y} = |x^2 - 1| \quad -1 < x < 0$$

$$\xrightarrow{-1 < x < 0} \sqrt{y} = -x^2 + 1 \Rightarrow x^2 = 1 - \sqrt{y}$$

$$\xrightarrow{\text{جذر}} |x| = \sqrt{1 - \sqrt{y}} \xrightarrow{-1 < x < 0} -x = \sqrt{1 - \sqrt{y}}$$

$$\Rightarrow x = -\sqrt{1 - \sqrt{y}} \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = -\sqrt{1 - \sqrt{x}}$$

پس تابع وارون $y = -\sqrt{1 - \sqrt{x}}$ است.

۴۵۹ گزینه ۳ عددگذاری زوج‌های مرتب $(1, 1)$ و $(-1, -1)$ در f

هستند و عکس آن‌ها باید در f^{-1} باشد که فقط به **۳** می‌خورد.

راه II قرار شد برای محاسبه تابع وارون، x را بر حسب y پیدا کنیم و سپس

جای x و y را عوض کنیم. در تابع‌های دوضابطه‌ای (یا چندضابطه‌ای) این کار را

برای هر کدام از ضابطه‌ها انجام می‌دهیم:

$$f(x) = \begin{cases} \sqrt{x}; x \geq 0 \Rightarrow y = \sqrt{x} \\ \Rightarrow x = y^2 \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = x^2 \\ -\sqrt{-x}; x < 0 \Rightarrow y = -\sqrt{-x} \\ \Rightarrow y^2 = -x \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = -x^2 \end{cases}$$

۴۵۱ گزینه ۲ از درس‌نامه یادمان هست که تابع $y = \frac{ax+b}{cx+d}$ به شرطی

وارون خودش است که $a = -d$ ، در تابع $f(x) = \frac{2x+3}{x+b}$ باید $b = -2$

باشد، پس $f(x) = \frac{2x+3}{x-2}$ است و در نتیجه $f(0) = -\frac{3}{2}$.

۴۵۲ گزینه ۲ راه I در درس‌نامه دیدیم که نمودار تابع هموگرافیک،

نمودار تابع وارونش را روی نیمساز ناحیه اول و سوم قطع می‌کند، یعنی روی خط $y = x$. پس می‌توانیم مقدار x را از گزینه‌ها در ضابطه تابع قرار دهیم و در هر

کدام که y برابر x شد جواب است:

$$y = \frac{x+4}{x-2} \quad x=1 \Rightarrow y = \frac{1+4}{1-2} = -5 \neq x$$

$$x=-1 \Rightarrow y = \frac{-1+4}{-1-2} = -1 \checkmark$$

$$x=4 \Rightarrow y = \frac{4+4}{4-2} = 4 \checkmark$$

$$x=-4 \Rightarrow y = \frac{-4+4}{-4-2} = 0 \neq x$$

پس جواب می‌شود $x = -1$ و $x = 4$.

راه II تابع $y = \frac{x+4}{x-2}$ را با نیمساز ناحیه اول و سوم تلاقی می‌دهیم:

$$\begin{cases} y = \frac{x+4}{x-2} \Rightarrow \frac{x+4}{x-2} = x \Rightarrow x+4 = x^2 - 2x \\ y = x \end{cases}$$

$$\Rightarrow x^2 - 3x - 4 = 0 \xrightarrow{a+c=b} x = -1, x = 4$$

۴۵۳ گزینه ۲ راه I برد $\sqrt{x+3}$ شامل اعداد بیشتر یا مساوی

صفر است (پس دامنه f^{-1} باید $x \geq 0$ باشد) به ازای $x = 1$ داریم $y = 2$. پس

در وارون آن نقطه $(2, 1)$ صدق می‌کند و جواب می‌شود **۲**.

راه II ضابطه تابع وارون و دامنه‌اش را به دست می‌آوریم:

$$f^{-1} \text{ ضابطه } y = \sqrt{x+3} \Rightarrow y^2 = x+3$$

$$\Rightarrow x = y^2 - 3 \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = x^2 - 3$$

$$f^{-1} \text{ دامنه } \sqrt{x+3} \geq 0 \Rightarrow y \geq 0$$

$$\Rightarrow f \text{ برد } y \geq 0 \Rightarrow f^{-1} \text{ دامنه } x \geq 0$$

۴۵۴ گزینه ۱ عددگذاری در تابع f داریم: $f(5) = 0$ پس در وارون

آن $f^{-1}(0) = 5$ که فقط به **۱** می‌خورد.

راه II با توجه به گزینه‌ها هم باید ضابطه تابع وارون و هم دامنه آن را پیدا

کنیم. برای پیدا کردن ضابطه تابع وارون داریم:

$$y = 2 - \sqrt{x-1} \Rightarrow \sqrt{x-1} = 2 - y$$

$$\xrightarrow{\text{توان } 2} x-1 = (2-y)^2 \Rightarrow x = 4 - 4y + y^2 + 1$$

$$\Rightarrow x = y^2 - 4y + 5 \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = x^2 - 4x + 5$$

و برای پیدا کردن دامنه f^{-1} می‌گوییم دامنه f^{-1} برابر برد f است و چون در f

داریم $y = 2 - \sqrt{x-1}$ ، می‌نویسیم:

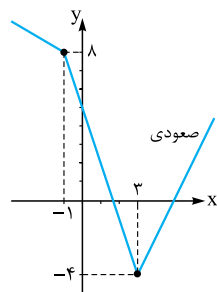
$$\sqrt{x-1} \geq 0 \Rightarrow -\sqrt{x-1} \leq 0 \Rightarrow 2 - \sqrt{x-1} \leq 2 \Rightarrow f(x) \leq 2$$

پس برد f برابر است با $y \leq 2$ و در نتیجه دامنه f^{-1} هم می‌شود $x \leq 2$ ؛ یعنی

تابع وارون برابر است با: $f^{-1}(x) = x^2 - 4x + 5, x \leq 2$

۴۵۵ گزینه ۱ عددگذاری از $f(2, 1)$ می‌گذرد پس باید $(1, 2)$ در

وارونش هم صدق کند که فقط به **۱** می‌خورد.

۴۶۲. گزینه ۳

راه I نمودار f را می‌کشیم، ریشه‌های داخل قدرمطلق‌ها $x = 3$ و $x = -1$ هستند، نقاط شکستگی نمودار برای x های بزرگ $1 = 3 - 1 = 2$ و برای x های خیلی منفی، $-1 = -1 - (-1) = -2$ است. ببینید:

تابع با دامنه $[-4, +\infty)$ و برد $(-\infty, 3]$ صعودی است. پس دامنه وارونش $x \geq -4$ است و وارون آن از نقطه $(-4, 2)$ می‌گذرد.

راه II ضابطه تابع $f(x) = |2x - 6| - |x + 1|$ را ساده می‌کنیم تا ببینیم در کدام بازه صعودی است.

$$\begin{aligned} x < -1 &\Rightarrow y = -2x + 6 + x + 1 \Rightarrow y = -x + 7 && \text{نزولی} \\ -1 \leq x < 3 &\Rightarrow y = -2x + 6 - x - 1 \Rightarrow y = -3x + 5 && \text{نزولی} \\ 3 \leq x &\Rightarrow y = 2x - 6 - x - 1 \Rightarrow y = x - 7 && \text{صعودی} \end{aligned}$$

پس باید ضابطه تابع وارون را برای $x \geq 3$ و $x < -1$ پیدا کنیم:

$$y = x - 7 \Rightarrow \begin{cases} \text{ضابطه وارون: } y = x - 7 \Rightarrow x = y + 7 \\ \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = x + 7 \\ \text{دامنه وارون: } x \geq 3 \Rightarrow x - 7 \geq -4 \\ \Rightarrow y \geq -4 \xrightarrow{\text{در تابع وارون}} x \geq -4 \end{cases}$$

پس ضابطه تابع وارون برابر است با: $f^{-1}(x) = x + 7$ و $x \geq -4$. در گزینه‌ها حالت تساوی را نداریم، پس $x > 4$ را در نظر می‌گیریم.

۴۶۳. گزینه ۲ **عددگذاری** در خود تابع نقطه $(-1, -4)$ را داریم، پس در وارونش باید $(-4, -1)$ را داشته باشیم که فقط در **۲** صدق می‌کند.

راه II اول ضابطه تابع را به ازای x های مثبت و منفی به دست می‌آوریم:

$$\begin{aligned} y &= 3x - |x| \\ x \geq 0 &\Rightarrow y = 3x - x \Rightarrow y = 2x \Rightarrow x = \frac{y}{2} \\ \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y &= \frac{x}{2} \\ x < 0 &\Rightarrow y = 3x + x \Rightarrow y = 4x \Rightarrow x = \frac{y}{4} \\ \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y &= \frac{x}{4} \end{aligned}$$

پس تابع وارون برابر است با:

$$f^{-1}(x) = \begin{cases} \frac{x}{2} & x \geq 0 \\ \frac{x}{4} & x < 0 \end{cases}$$

حالا اگر گزینه‌ها را به ازای $x \geq 0$ و $x < 0$ ساده کنیم **۲** برابر f^{-1} است:

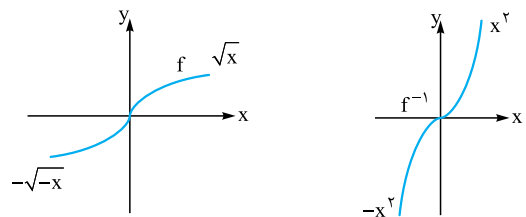
$$y = \frac{3x + |x|}{4} = \begin{cases} \frac{x}{2} & x \geq 0 \\ \frac{x}{4} & x < 0 \end{cases}$$

۴۶۴. گزینه ۴ **عددگذاری** تابع از نقاط $(0, 0)$ و $(4, 2)$ عبور می‌کند پس $(0, 0)$ و $(2, 4)$ باید در وارونش صدق کنند که فقط به **۴** می‌خورد.

راه II ضابطه تابع را به ازای $x > 0$ و $x < 0$ جدا می‌کنیم و در هر حالت ضابطه تابع وارون (به همراه دامنه تابع وارون) را پیدا می‌کنیم:

$$f(x) = \begin{cases} \frac{|x|}{x} \sqrt{|x|} & x \neq 0 \\ 0 & x = 0 \end{cases}$$

پس ضابطه تابع وارون برابر است با $f^{-1}(x) = \begin{cases} x^2 & x \geq 0 \\ -x^2 & x < 0 \end{cases}$ که می‌تواند به صورت $f(x) = x|x|$ نوشته شود. نمودار تابع و وارونش را ببینید:

۴۶۰. گزینه ۱ **عددگذاری** در تابع f به ازای $x = -2$ داریم $y = -2$. پس وارون آن باید در شرایط $f^{-1}(-2) = -2$ صدق کند که فقط به **۱** می‌خورد.

نشانده این تابع در $x < -2$ یک‌به‌یک نیست (تابع ثابت است).

راه II از اول تابع را به یک تابع دوضابطه‌ای تبدیل می‌کنیم:

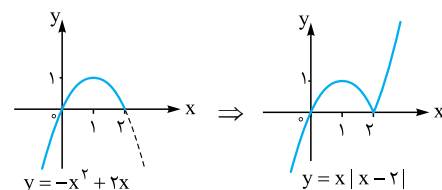
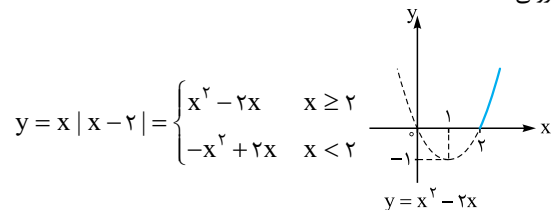
$$f(x) = x + |x + 2| \Rightarrow f(x) = \begin{cases} 2x + 2 & x \geq -2 \\ -2 & x < -2 \end{cases}$$

از بین دو ضابطه تابع، ضابطه $y = 2x + 2$ در بازه $x \geq -2$ وارون‌پذیر است (چون ضابطه دیگر $y = -2$ یک تابع ثابت است که یک‌به‌یک نیست). ضابطه تابع وارون را در این بازه پیدا می‌کنیم:

$$\begin{aligned} x \geq -2: y = 2x + 2 &\Rightarrow x = \frac{y-2}{2} \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = \frac{x-2}{2} \\ \text{پس ضابطه تابع وارون برابر است با:} & y = \frac{x-2}{2} \text{ و } x \geq -2 \end{aligned}$$

۴۶۱. گزینه ۳ **عددگذاری** در تابع f نقطه $(2, 0)$ می‌خورد پس باید $(0, 2)$ در وارونش صدق کند که فقط در **۳** این‌طور است!

راه II اول نمودار تابع $y = x|x - 2|$ را رسم می‌کنیم تا ببینیم کدام بازه نزولی است:

با توجه به شکل رسم‌شده تابع در بازه $[1, 2]$ نزولی است، ضابطه تابع وارون را در این بازه پیدا می‌کنیم:

$$\begin{aligned} 1 \leq x \leq 2 &\Rightarrow y = -x^2 + 2x \Rightarrow y - 1 = -(x - 1)^2 \\ \Rightarrow (x - 1)^2 &= 1 - y \xrightarrow{\text{چندر}} |x - 1| = \sqrt{1 - y} \\ \xrightarrow{1 < x < 2} x - 1 &= \sqrt{1 - y} \Rightarrow x = \sqrt{1 - y} + 1 \\ \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y &= \sqrt{1 - x} + 1 \end{aligned}$$

پس ضابطه تابع وارون در این بازه برابر است با: $f^{-1}(x) = 1 + \sqrt{1 - x}$ ، $0 \leq x \leq 1$. البته در گزینه‌ها، بازه‌های جواب به صورت باز آمده‌اند.

$$\Rightarrow 2^x + \frac{1}{2^x} = 4 \Rightarrow \frac{2^{2x} + 1}{2^x} = 4 \Rightarrow 2^{2x} + 1 = 4 \times 2^x$$

$$\Rightarrow 2^{2x} - 4 \times 2^x + 1 = 0$$

حالا باید معادله نهایی به دست آمده را حل کنیم. اگر فرض کنیم $2^x = t$ داریم:

$$(t^2)^2 - 4(t^2) + 1 = 0 \Rightarrow t^2 - 4t + 1 = 0$$

$$\xrightarrow{\Delta \text{ روش}} t = \frac{4 \pm \sqrt{16 - 4(1)(1)}}{2(1)} \Rightarrow t = \frac{4 \pm \sqrt{12}}{2}$$

$$= \frac{4 \pm 2\sqrt{3}}{2} = \frac{2(2 \pm \sqrt{3})}{2} = 2 \pm \sqrt{3}$$

حالا چون باید $x > 0$ باشد، پس 2^x باید بزرگتر از ۱ شود؛ یعنی $x = \log_2 2 + \sqrt{3}$ پس در نتیجه:

راه II چون $x > 0$ است، پس گزینه‌های ۱ و ۲ حذف می‌شوند

(چون $2 - \sqrt{3}$ و $1 - \sqrt{3}$ هر دو بین صفر و یکاند و لگاریتمشان منفی است).

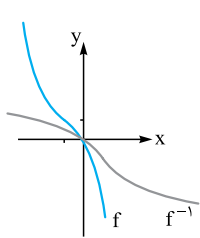
بنابراین می‌ماند ۳ و ۴ که در معادله امتحان‌شان می‌کنیم:

$$x = \log_2(\sqrt{3} + 1) \Rightarrow \frac{2^{\log_2(\sqrt{3} + 1)} + \frac{1}{2^{\log_2(\sqrt{3} + 1)}}}{2} = 2 \quad \text{۳}$$

$$\Rightarrow \frac{\sqrt{3} + 1 + \frac{1}{\sqrt{3} + 1}}{2} = 2 \Rightarrow \frac{\sqrt{3} + 1 + \frac{\sqrt{3} - 1}{2}}{2} = 2$$

$$\Rightarrow 2\sqrt{3} + 1 = 8 \quad \times$$

پس ۳ هم نادرست است و جواب می‌شود ۴ یعنی $x = \log_2(2 + \sqrt{3})$.

نمودار تابع $y = -(x+1)^2 + 1$ و نمودار تابع معکوسش را در یک دستگاه مختصات رسم می‌کنیم؛ همان‌طور که می‌بینیم منحنی تابع و وارونش یکدیگر را در یک نقطه قطع می‌کنند.

۴۷۰. گزینه ۲ راه I تابع $f(x) = \sqrt{x+2}$ صعودی اکید است،

پس تابع وارونش را باید روی نیمساز ناحیه اول و سوم قطع کند؛ یعنی در نقطه (a, a) ، پس می‌توانیم گزینه‌ها را امتحان کنیم: (هر عددی به x بدهیم y هم

باید همان شود.) $x = -1 \Rightarrow y = \sqrt{-1+2} = 1 \quad \times$ **۱**

$x = 2 \Rightarrow y = \sqrt{2+2} = 2 \quad \checkmark$ **۲**

پس جواب ۲ است.

راه II چون سؤال گفته نقطه تلاقی تابع $f(x) = \sqrt{x+2}$ با نمودار

معکوس آن و f اکیداً صعودی است، پس این نقطه روی نیمساز ناحیه اول و سوم

قرار دارد پس تابع را با نیمساز ناحیه اول و سوم قطع می‌دهیم:

$$\begin{cases} y = \sqrt{x+2} \\ y = x \end{cases} \Rightarrow x = \sqrt{x+2} \xrightarrow{\text{توان}} x^2 = x+2$$

$$\Rightarrow x^2 - x - 2 = 0$$

$$\xrightarrow{a+c=b} \begin{cases} x = -1 & \text{چون } x \geq 0 \\ x = 2 & \text{قق} \end{cases} \text{ غقیق}$$

۴۷۱. گزینه ۱ چون نمودار تابع f و نمودار وارونش یعنی f^{-1} در نقطه

$(1, 2)$ یکدیگر را قطع می‌کنند پس نقطه $(1, 2)$ در ضابطه هر دو صدق

می‌کند، یعنی $f(1) = 2$ و $f^{-1}(1) = 2$ و در نتیجه $f^{-1}(2) = 1$ و $f(2) = 1$.

$$x > 0 \Rightarrow y = \sqrt{x} \Rightarrow y^2 = x \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = x^2, x > 0$$

$$x < 0 \Rightarrow y = -\sqrt{-x} \Rightarrow y^2 = -x$$

$$\xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = -x^2, x < 0$$

پس تابع وارون برابر است با $f^{-1}(x) = \begin{cases} x^2 & x \geq 0 \\ -x^2 & x < 0 \end{cases}$ و از بین گزینه‌ها

۴ برابر f^{-1} است.

۴۶۵. گزینه ۱ عددگذاری نقطه $(0, 0)$ روی منحنی تابع $y = \frac{x}{1+|x|}$

قرار دارد پس $(0, 0)$ باید در f^{-1} هم صدق کند که با بررسی گزینه‌ها جواب می‌شود ۱.

راه II ضابطه تابع را به ازای x ‌های مثبت و منفی جدا می‌کنیم و در هر

کدام، تابع وارون را پیدا می‌کنیم:

$$y = \frac{x}{1+|x|} \Rightarrow$$

$$\text{الف) } x \geq 0 \Rightarrow y = \frac{x}{1+x} \Rightarrow y + yx = x \Rightarrow x(1-y) = y$$

$$\Rightarrow x = \frac{y}{1-y} \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = \frac{x}{1-x}$$

$$\text{ب) } x < 0 \Rightarrow y = \frac{x}{1-x} \Rightarrow y - yx = x \Rightarrow x(1+y) = y$$

$$\Rightarrow x = \frac{y}{1+y} \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = \frac{x}{1+x}$$

از طرفی با توجه به محدوده x در خود تابع در مورد تابع وارون داریم:

$$f^{-1}(x) = \begin{cases} \frac{x}{1-x} & 0 \leq x < 1 \\ \frac{x}{1+x} & -1 < x < 0 \end{cases} \Rightarrow f^{-1}(x) = \frac{x}{1-|x|}, |x| < 1$$

۴۶۶. گزینه ۱ عددگذاری در $f(x) = 2^x - 1$ به ازای $x = 1$ داریم

$y = 1$ و در گزینه‌ها نقطه $(1, 1)$ فقط در گزینه‌های ۱ و ۳ صدق می‌کند.

به ازای $x = 3$ داریم $y = 7$ ، پس باید $(7, 3)$ در تابع معکوس صدق کند

و ۱ صحیح است.

راه II x را بر حسب y پیدا می‌کنیم: $2^x = y + 1 \Rightarrow x = \log_2(y + 1)$

$$\xrightarrow{a = \log_c b \Leftrightarrow b = a^c} x = \log_2(y + 1)$$

$$\xrightarrow{\text{جای } x \text{ و } y \text{ را عوض می‌کنیم}} y = \log_2(x + 1)$$

۴۶۷. گزینه ۲ راه I داریم: $f(x) = \log_{10}(x-1) - 3$ ، برای

پیدا کردن ضابطه تابع وارون x را بر حسب y پیدا می‌کنیم:

$$y = \log_{10}(x-1) - 3 \Rightarrow y + 3 = \log_{10}(x-1)$$

$$\Rightarrow x - 1 = 10^{y+3} \Rightarrow x = 10^{y+3} + 1$$

$$\xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = 10^{x+3} + 1 \Rightarrow f^{-1}(x) = 10^{x+3} + 1$$

روی نمودار $f(x) = \log_{10}(x-1) - 3$ اگر $x = 2$ باشد:

$$y = \log_{10} 1 - 3 = 0 - 3 = -3 \Rightarrow (2, -3) \in f$$

پس نقطه $(-3, 2)$ باید روی نمودار f^{-1} قرار داشته باشد که فقط در ۲

یعنی $f^{-1}(x) = 10^{x+3} + 1$ صدق می‌کند.

۴۶۸. گزینه ۴ راه I $f^{-1}(2)$ یعنی در تابع وارون x برابر ۲ است،

پس در خود تابع باید $y = 2$ باشد:

$$2^x + \left(\frac{1}{2}\right)^x = 2^x + \left(\frac{1}{2}\right)^x = 2 \Rightarrow \frac{2^x + \left(\frac{1}{2}\right)^x}{2} = 2$$

۴۷۶. گزینه ۴ اگر نمودار تابع f^{-1} خط $g(x) = \frac{x-9}{2}$ در نقطه‌ای به

طول α قطع کند، نمودار خود تابع f خط قرینه خط $y = \frac{x-9}{2}$ نسبت به نیمساز ناحیه اول و سوم را در نقطه‌ای به عرض α قطع می‌کند، پس اول قرینه

خط $y = \frac{x-9}{2}$ را پیدا می‌کنیم:

$$y = \frac{x-9}{2} \xrightarrow{\text{جای } x \text{ و } y \text{ را عوض می‌کنیم}} x = \frac{y-9}{2} \Rightarrow y-9 = 2x$$

$$\Rightarrow y = 2x + 9$$

حالا خط $y = 2x + 9$ را با نمودار تابع $f(x) = x^2 - 2x - 3$ قطع می‌دهیم:

$$\begin{cases} y = x^2 - 2x - 3 \\ y = 2x + 9 \end{cases} \Rightarrow x^2 - 2x - 3 = 2x + 9$$

$$\Rightarrow x^2 - 4x - 12 = 0 \Rightarrow (x+2)(x-6) = 0$$

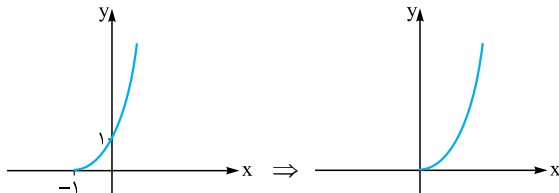
$$\Rightarrow \begin{cases} x = -2 & \text{غلقق (چون } x \geq 1 \text{ است)} \\ x = 6 & \text{قق} \end{cases}$$

حالا مقدار عرض نقطه را به ازای $x = 6$ پیدا می‌کنیم:

$$x = 6 \Rightarrow y = 2(6) + 9 = 21 \Rightarrow \alpha = 21$$

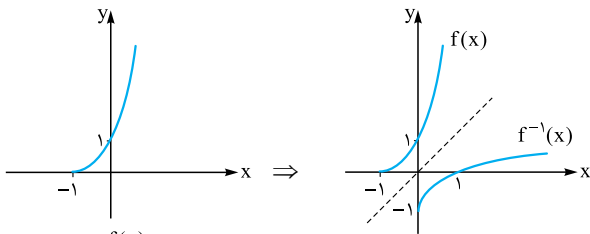
۴۷۷. گزینه ۴ داریم $f(x) = (x+1)^2$ پس $f(x-1) = x^2$ از طرف

دیگر برای رسم $f^{-1}(-x)$ اول نمودار $f(x)$ و سپس نمودار تابع $f^{-1}(x)$ یعنی قرینه نمودار نسبت به نیمساز ناحیه اول و سوم را رسم می‌کنیم و بعد نمودار $f^{-1}(-x)$ یعنی قرینه نمودار تابع $f^{-1}(x)$ را نسبت به محور y ها می‌کشیم: (در تمام این‌ها حواسمان هست که دامنه تابع $x > -1$ است.)

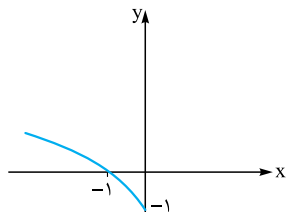
$y = f(x)$

$y = f(x-1)$

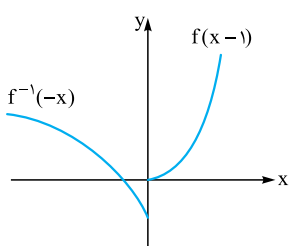

$y = f(x)$

$y = f^{-1}(x)$

$y = f^{-1}(-x)$

حالا نمودار $f(x-1)$ و $f^{-1}(-x)$ را در یک دستگاه رسم می‌کنیم: دو نمودار یکدیگر را در هیچ نقطه‌ای قطع نمی‌کنند.

۴۷۲. گزینه ۱ نمودار تابع f و تابع وارونش یعنی f^{-1} در نقطه $(1, 2)$

مقطع‌اند، پس $(1, 2)$ هم روی نمودار f است و هم روی نمودار f^{-1} . در نتیجه نقطه $(2, 1)$ هم روی نمودار f است و هم روی نمودار f^{-1} ، بنابراین:

$$f(x) = \sqrt{ax+b}$$

$$\begin{cases} (1, 2) \Rightarrow 2 = \sqrt{a+b} \Rightarrow \begin{cases} a+b=4 \\ 2a+b=1 \end{cases} \\ (2, 1) \Rightarrow 1 = \sqrt{2a+b} \end{cases}$$

$$\xrightarrow{(-)} -a = 3 \Rightarrow a = -3 \Rightarrow b = 7$$

بنابراین: $a - b = -10$.

۴۷۳. گزینه ۳ می‌دانیم تابع‌های چندجمله‌ای درجه زوج (با دامنه $\mathbb{R}$) هرگز یک‌به‌یک و وارون‌پذیر نیستند. بنابراین برای این که تابع

جمله x^4 حذف شود یعنی $a = -1$ جمله $f(x) = (a+1)x^4 + (a+2)x^3 + (a+4)x^2 + 3x$ وارون‌پذیر باشد، باید

پس ضابطه تابع f برابر است با $f(x) = x^3 + 3x^2 + 3x$ ، حالا باید تعداد نقاط برخورد منحنی تابع f را با خط $x = y$ حساب کنیم:

$$\begin{cases} y = x^3 + 3x^2 + 3x \\ y = x \end{cases} \Rightarrow x^3 + 3x^2 + 3x = x$$

$$\Rightarrow x(x^2 + 3x + 2) = 0 \Rightarrow x(x+1)(x+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x = -1 \\ x = -2 \end{cases}$$

پس منحنی تابع، خط $y = x$ را در سه نقطه قطع می‌کند.

۴۷۴. گزینه ۳ می‌دانیم نمودار تابع f^{-1} و f نسبت به خط $y = x$ قرینه‌اند، پس اگر نمودار f^{-1} خط $y = x - 2$ را در نقطه (α, β) قطع کند، نمودار f خط قرینه خط $y = x - 2$ نسبت به نیمساز را، در نقطه (β, α) قطع می‌کند. پس قرینه خط $y = x - 2$ را نسبت به نیمساز ناحیه اول و سوم پیدا می‌کنیم و با f قطع می‌دهیم:

$$y = x - 2 \xrightarrow{\text{جای } x \text{ و } y \text{ را عوض می‌کنیم}} x = y - 2 \Rightarrow y = x + 2$$

حالا خط $y = x + 2$ را با تابع $f(x) = x^3 + x + 1$ قطع می‌دهیم:

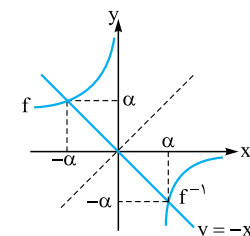
$$\begin{cases} y = x^3 + x + 1 \\ y = x + 2 \end{cases} \Rightarrow x^3 + x + 1 = x + 2 \Rightarrow x^3 = 1$$

$$\Rightarrow x = 1 \xrightarrow{\text{روی } y = x + 2 \text{ است}} y = 3$$

پس نقطه (β, α) همان $(1, 3)$ است؛ یعنی $\beta = 1$ و $\alpha = 3$ و در نتیجه $\alpha + \beta = 4$.

۴۷۵. گزینه ۲ اگر نمودار تابع f^{-1}

نیمساز ناحیه چهارم را در نقطه $(\alpha, -\alpha)$ قطع کند، نمودار خود تابع، نیمساز ناحیه دوم را در نقطه $(-\alpha, \alpha)$ قطع می‌کند (به شکل فرضی که کشیده‌ایم، نگاه کنید).

پس نمودار تابع $f(x) = x - \frac{2}{x}$ را با نیمساز ناحیه دوم یعنی $y = -x$ قطع می‌دهیم:

$$\begin{cases} y = x - \frac{2}{x} \\ y = -x \end{cases} \Rightarrow x - \frac{2}{x} = -x \Rightarrow \frac{x^2 - 2}{x} = -x$$

$$\Rightarrow x^2 - 2 = -x^2 \Rightarrow 2x^2 = 2 \Rightarrow x^2 = 1$$

$$\xrightarrow{\text{ناحیه دوم}} \begin{cases} x = 1 & \text{غلقق} \\ x = -1 & \text{قق} \end{cases}$$

پس $-\alpha = -1$ و در نتیجه $\alpha = 1$.

۴۸۵. گزینه ۱ | اول با توجه به این که $f = \{(1, 2), (2, 5), (3, 4), (4, 6)\}$

و $g = \{(2, 3), (4, 2), (5, 6), (3, 1)\}$ را پیدا می‌کنیم:

$$f^{-1} = \{(2, 1), (5, 2), (4, 3), (6, 4)\} \Rightarrow \text{gof}^{-1} = \{(5, 3), (4, 1), (6, 2)\}$$

$$g = \{(2, 3), (4, 2), (5, 6), (3, 1)\}$$

حالا g و gof^{-1} را در نظر می‌گیریم و $\frac{g}{\text{gof}^{-1}}$ را پیدا می‌کنیم:

$$g = \{(2, 3), (4, 2), (5, 6), (3, 1)\}$$

$$\text{gof}^{-1} = \{(5, 3), (4, 1), (6, 2)\}$$

$$\Rightarrow \text{gof}^{-1} = \{(4, \frac{2}{3}), (5, \frac{6}{3})\} = \{(4, 2), (5, 2)\}$$

۴۸۶. گزینه ۴ | در درس نامه داشتیم:

پس بهتر است اول $f \circ g$ و بعد وارونش را پیدا کنیم:

$$f = \{(0, -1), (2, \frac{1}{2}), (-3, \sqrt{2}), (1, 5)\}$$

$$g = \{(-1, -3), (5, 2), (\frac{1}{2}, 0), (4, 6)\}$$

$$f \circ g = \{(-1, \sqrt{2}), (5, \frac{1}{2}), (\frac{1}{2}, -1)\}$$

$$\Rightarrow (f \circ g)^{-1} = \{(\sqrt{2}, -1), (\frac{1}{2}, 5), (-1, \frac{1}{2})\}$$

پس جواب می‌شود ۴.

۴۸۷. گزینه ۴

می‌دانیم $(g^{-1} \circ f^{-1})(a) = (f \circ g)^{-1}(a)$ پس $(g^{-1} \circ f^{-1})(a) = (f \circ g)^{-1}(a)$

حالا اگر فرض کنیم $(f \circ g)^{-1}(a) = a$ داریم $(f \circ g)(a) = a$ ، پس:

$$(f \circ g)(a) = a \Rightarrow f(g(a)) = a$$

$$\frac{f(x) = \frac{2}{5}x - 4}{\Delta} \rightarrow \frac{2}{\Delta}g(a) - 4 = a \Rightarrow \frac{2}{\Delta}g(a) = a + 4$$

$$\Rightarrow g(a) = \frac{12 \times 5}{2} = 30. \quad \frac{g(x) = x^2 + x}{\Delta} \rightarrow a^2 + a = 30$$

$$\xrightarrow{\text{عددگذاری}} a = 3$$

۴۸۸. گزینه ۲ | چون داریم:

پس $(f \circ g)^{-1}(a) = a$ و در نتیجه $(f \circ g)(a) = a$ ، بنابراین برای پیدا کردن

مقدار a باید $(f \circ g)(a) = a$ را پیدا کنیم:

$$f = \{(5, 2), (7, 3), (1, 4), (3, 6), (9, 1)\}$$

$$g(x) = \sqrt{5x + 9}$$

$$a = (f \circ g)(a) = f(g(a)) = f(\sqrt{40 + 9}) = f(7) = 3$$

۴۸۹. گزینه ۳ | می‌دانیم:

پس برای پیدا کردن مجموع ریشه‌های معادله $(f \circ g)^{-1}(x) = 0$ باید اول

معادله $(f \circ g)(x) = 0$ را تشکیل دهیم:

$$f(x) = x + 2 \Rightarrow y = x + 2 \Rightarrow x = y - 2$$

$$\xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = x - 2 \Rightarrow f^{-1}(x) = x - 2$$

$$g(x) = 2x^2 - 8x + 1$$

معادله $(g \circ f^{-1})(x) = 0$ را تشکیل می‌دهیم:

$$\Rightarrow 2x^2 - 8x + 1 - 8(x - 2) + 1 = 0 \Rightarrow 2x^2 - 16x + 25 = 0$$

و چون مجموع ریشه‌های معادله درجه دوم برابر $-\frac{b}{a}$ است، پس مجموع

$$r_1 + r_2 = -\frac{-16}{2} = 8$$

دقت کنید که $\Delta = (-16)^2 - 4(25) > 0$ و دو ریشه حقیقی وجود دارند.

۴۷۸. گزینه ۱ | گفتیم $(f \circ f^{-1})(x) = x$ پس تابع $f \circ f^{-1}$ از زوج

مرتبه‌هایی تشکیل شده است که x و y شان برابر است و فقط باید دامنه $f \circ f^{-1}$

را پیدا کنیم:

$$D_{f \circ f^{-1}} = D_{f^{-1}} = R_f$$

و چون $f = \{(1, 2), (2, 3)\}$ پس $R_f = \{2, 3\}$ و در نتیجه:

۴۷۹. گزینه ۲ | چون $(f \circ g)(x) = x$ پس $g = f^{-1}$ و در نتیجه:

$$f = \{(1, 4), (2, 3), (3, 5)\}$$

$$\Rightarrow f^{-1} = g = \{(4, 1), (3, 2), (5, 3)\}$$

نکته البته g می‌تواند زوج‌های مرتب دیگری به شکل (a, b)

داشته باشد. فقط نباید ۱ و ۲ و ۳ باشد. به همین دلیل این جواب، تنها

انتخاب g نیست، مثلاً $g = \{(4, 1), (3, 2), (5, 3), (7, 8)\}$ هم قابل

قبول است.

۴۸۰. گزینه ۳ | با توجه به ماشین $x \rightarrow [f] \rightarrow [g] \rightarrow x$ داریم

$$(g \circ f)(x) = x \quad \text{پس } g = f^{-1}$$

$$f(x) = 2x - 1 \Rightarrow g(x) = \frac{x+1}{2}$$

$$g(0) = f^{-1}(0) \Rightarrow 0 = 2x - 1 \Rightarrow x = \frac{1}{2}$$

۴۸۱. گزینه ۴ | می‌دانیم همواره $(f \circ f^{-1})(x) = x$ است و برای رسم

نمودار تابع $(f \circ f^{-1})(x) = x$ فقط باید دامنه $f \circ f^{-1}$ را پیدا کنیم. طبق آنچه در

درس نامه گفتیم:

پس $(f \circ f^{-1})(x) = x$ یعنی همان خط $y = x$ که

دامنه‌اش برابر برد f یعنی بازه $[1, 2]$ است که نمودارش

می‌شود:

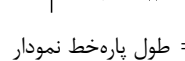

۴۸۲. گزینه ۱ | گفتیم $f \circ f^{-1}(x) = x$ همان

$y = x$ است فقط دامنه آن، برد f است. در این جا

f اکیداً صعودی است پس برد آن با دامنه $[-1, 1]$ به

صورت $[f(-1), f(1)]$ یعنی $[4, 8]$ خواهد بود.

$$\text{طول پاره خط نمودار} = \sqrt{(4-8)^2 + (1-(-1))^2} = \sqrt{32} = 4\sqrt{2}$$

۴۸۳. گزینه ۲ | می‌دانیم:

پس دامنه تابع $y = \sqrt{1 + (f^{-1} \circ f)(x)}$ برابر است با دامنه تابع $y = \sqrt{1+x}$

به شرط آن که $f^{-1} \circ f$ تعریف شده باشد. یعنی $x \in D_{f^{-1} \circ f}$ و چون

$D_{f^{-1} \circ f} = D_f$ پس دامنه تابع $y = \sqrt{1 + (f^{-1} \circ f)(x)}$ برابر می‌شود با:

$$\text{دامنه} = \{1+x \geq 0 \mid x \in D_f\}$$

از طرف دیگر دامنه تابع $f(x) = \sqrt{1-x}$ برابر است با $x \leq 1$ پس:

$$\text{دامنه} = \{x \geq -1 \mid x \leq 1\} = [-1, 1]$$

۴۸۴. گزینه ۱ | می‌دانیم:

پس اول باید حاصل $g^{-1}(4)$ را پیدا کنیم:

$$g(x) = \frac{5x+2}{2x-1} \Rightarrow 4 = \frac{5x+2}{2x-1} \Rightarrow 8x-4 = 5x+2$$

$$\Rightarrow 3x = 6 \Rightarrow x = 2 \Rightarrow g^{-1}(4) = 2$$

$$f(x) = x^2 + x \Rightarrow f(g^{-1}(4)) = f(2) = 4 + 2 = 6$$

پس در $g(1+\sqrt{2}) = 1$ باید $g(1+\sqrt{2}) = k(1+\sqrt{2} - \frac{1}{1+\sqrt{2}})$ باشد:

$$= k(1+\sqrt{2} - \frac{\sqrt{2}-1}{(\sqrt{2}+1)(\sqrt{2}-1)}) = k(1+\sqrt{2} - (\sqrt{2}-1)) = 2k$$

مخرج را گویا می‌کنیم

$$\Rightarrow 2k = 1 \Rightarrow k = \frac{1}{2}$$

راه II گفتیم باید $fog(x) = x$ و $gof(x) = x$ باشند، پس داریم:

$$gof(x) = g(f(x))$$

به جای x در g باید $f(x)$ قرار دهیم.

$$k(x + \sqrt{x^2+1} - \frac{1}{x + \sqrt{x^2+1}})$$

$$= k \frac{(x + \sqrt{x^2+1})^2 - 1}{x + \sqrt{x^2+1}} = k \frac{x^2 + x^2 + 1 + 2x\sqrt{x^2+1} - 1}{x + \sqrt{x^2+1}}$$

$$= k \frac{2x^2 + 2x\sqrt{x^2+1}}{x + \sqrt{x^2+1}} = k \frac{2x(x + \sqrt{x^2+1})}{x + \sqrt{x^2+1}} = k(2x) = x$$

$$\Rightarrow k = \frac{1}{2}$$

۴۹۶. گزینه ۴ تابع $f(x) = \frac{x-3}{2} + 2\sqrt{x}$ یک تابع اکیداً صعودی

است چون تابع‌های $y = \frac{1}{2}x - \frac{3}{2}$ و $y = 2\sqrt{x}$ هر دو اکیداً صعودی‌اند، پس نقطه برخورد تابع f و تابع وارونش روی نیمساز ناحیه اول و سوم متقاطع‌اند:

$$\begin{cases} y = \frac{x-3}{2} + 2\sqrt{x} \\ y = x \end{cases} \Rightarrow \frac{x-3}{2} + 2\sqrt{x} = x$$

$$\Rightarrow 2\sqrt{x} = x - \frac{x-3}{2} \Rightarrow 2\sqrt{x} = \frac{x+3}{2}$$

$$\Rightarrow 4\sqrt{x} = x+3 \xrightarrow{\text{توان } 2} 16x = x^2 + 6x + 9$$

$$\Rightarrow x^2 - 10x + 9 = 0 \xrightarrow{a+b+c=0} \begin{cases} x_1 = 1 \\ x_2 = \frac{c}{a} = 9 \end{cases}$$

پس دو نمودار در نقاط $A(1,1)$ و $B(9,9)$ متقاطع‌اند که فاصله آن‌ها می‌شود:

$$AB = \sqrt{8^2 + 8^2} = 8\sqrt{2}$$

۴۹۷. گزینه ۴ ضابطه تابع وارون تابع

$$f(x) = x + 4\sqrt{x} + 8 \text{ را پیدا می‌کنیم:}$$

$$y = x + 4\sqrt{x} + 8 \Rightarrow y = (\sqrt{x} + 2)^2 + 4$$

$$\Rightarrow y - 4 = (\sqrt{x} + 2)^2$$

$$\Rightarrow \sqrt{x} + 2 = \sqrt{y-4} \Rightarrow \sqrt{x} = \sqrt{y-4} - 2$$

$$\xrightarrow{\text{توان } 2} x = y - 4 - 4\sqrt{y-4} + 4$$

$$\Rightarrow x = y - 4\sqrt{y-4} \xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = x - 4\sqrt{x-4}$$

حالا با مقایسه $f^{-1}(x) = x - a\sqrt{x-b}$ و $f^{-1}(x) = x - 4\sqrt{x-4}$ نتیجه

می‌گیریم $a = 4$ و $b = 4$. از طرفی دیگر در شرط $x \geq c$ (یعنی دامنه f^{-1}) برای پیدا کردن مقدار c باید برد f را پیدا کنیم:

$$f(x) = (\sqrt{x} + 2)^2 + 4 \Rightarrow \sqrt{x} + 2 \geq 2 \Rightarrow (\sqrt{x} + 2)^2 \geq 4$$

$$\Rightarrow (\sqrt{x} + 2)^2 + 4 \geq 8 \Rightarrow f \text{ برد } y \geq 8$$

بنابراین باید $c = 8$ باشد و در نتیجه: $a + b + c = 4 + 4 + 8 = 16$

راه II دو تابع را ترکیب کنیم و مساوی x بگذاریم:

۴۹۰. گزینه ۴ می‌دانیم $(fog)^{-1} = g^{-1}of^{-1}$ ، پس اگر اول

$(g^{-1}of^{-1})(x)$ را پیدا کنیم (که همان $(fog)^{-1}$ است) و بعد وارونش را پیدا کنیم، ضابطه fog را حساب کرده‌ایم، بنابراین:

$$f^{-1}(x) = 1 + \sqrt{x} \Rightarrow (g^{-1}of^{-1})(x) = (1 + \sqrt{x})^2$$

$$(fog)^{-1}(x) = (1 + \sqrt{x})^2$$

پس داریم:

$$y = (1 + \sqrt{x})^2 \xrightarrow{\text{جذر}} \sqrt{y} = 1 + \sqrt{x}$$

$$\Rightarrow \sqrt{x} = \sqrt{y} - 1 \xrightarrow{\text{توان } 2} x = 1 - 2\sqrt{y} + y$$

$$\xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = 1 - 2\sqrt{x} + x$$

پس ضابطه fog برابر است با:

$$(fog)(x) = x + 1 - 2\sqrt{x}$$

۴۹۱. گزینه ۳ داریم:

$$f = \{(2, 3), (-1, 2), (-4, 1), (3, 0)\}$$

$$g = \{(0, 2), (2, -4), (3, 2), (-4, -2)\}$$

حالا مقدار $(fogof^{-1})(3)$ را به ترتیب پیدا می‌کنیم:

$$f^{-1}(3) = 2 \Rightarrow g(f^{-1}(3)) = g(2) = -4$$

$$\Rightarrow f(g(f^{-1}(3))) = f(-4) = 1$$

۴۹۲. گزینه ۴ این تابع از ترکیب $f(x) = 3x - 1$ و $g(x) = 3x - 1$

به صورت fog ساخته شده است. پس وارونش می‌شود:

$$(fog)^{-1}(x) = g^{-1}of^{-1}(x)$$

$$g^{-1}(x) = \frac{x+1}{3}$$

وارون $g(x)$ را بلدیم:

$$g^{-1}(f^{-1}(x)) = \frac{f^{-1}(x)+1}{3}$$

پس:

راه II می‌نویسیم $y = f(3x - 1)$. حالا جای x و y را عوض می‌کنیم:

$$x = f(3y - 1)$$

برای تنها کردن y ، از دو طرف f^{-1} می‌گیریم:

$$f^{-1}(x) = f^{-1}(f(3y - 1)) = 3y - 1 \Rightarrow y = \frac{f^{-1}(x)+1}{3}$$

همدیگر را از بین می‌برند

۴۹۳. گزینه ۴ داریم

$$g^{-1}(a) = 1 \Rightarrow g^{-1}(a) = 1 \text{ و } f^{-1}(5) = 3, g(x) = f(2x+1)+1$$

می‌گیریم $g(1) = a$ ، پس:

$$g(x) = f(2x+1)+1 \Rightarrow g(1) = a \Rightarrow f(3)+1 = a$$

از طرفی دیگر چون $f^{-1}(5) = 3$ ، پس $f(3) = 5$ ، بنابراین:

$$f(3)+1 = a \Rightarrow 5+1 = a \Rightarrow a = 6$$

۴۹۴. گزینه ۱ می‌دانیم $(fof^{-1})(x) = x$ ، پس در تابع

$$f(x) = x + [x] \text{ به ازای } x \text{ های عضو برد } f, \text{ داریم:}$$

$$(fof^{-1})(4/5) = 4/5$$

نکته در این تابع $f(2/5)$ می‌شود $4/5$ ؛ پس عدد $4/5$ در

برد f (و دامنه f^{-1}) بود. اما مثلاً اگر همین سؤال $fof^{-1}(5/5)$ را

بخواهد جواب **۴** است یعنی موجود نیست. چون عدد $5/5$ در برد تابع

$y = x + [x]$ قرار ندارد. راستش را بخواهید برد تابع $y = x + [x]$ از

بازه‌های $[2k, 2k+1)$ ساخته شده است. ($k \in \mathbb{Z}$)

۴۹۵. گزینه ۴ **راه I** در تابع f داریم:

$$f(1) = 1 + \sqrt{1}$$

و $f^{-1}(x) = \sqrt[3]{2x}$ و مقدار $g^{-1}(6)$ را می‌خواهیم:

$$\begin{cases} g^{-1}(6) = a \Rightarrow g(a) = 6 \\ g(a) = f(a) + \sqrt{f(a)} \end{cases} \Rightarrow f(a) + \sqrt{f(a)} = 6$$

تساوی $f(a) + \sqrt{f(a)} = 6$ یک معادله است و اگر فرض کنیم $t = \sqrt{f(a)}$

$$t^2 + t - 6 = 0 \Rightarrow (t-2)(t+3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} t = 2 \\ t = -3 \end{cases} \text{ داریم:}$$

و چون $t = \sqrt{f(a)}$ ، پس فقط مقدار $t = 2$ قابل قبول است؛ یعنی:

$$\sqrt{f(a)} = 2 \Rightarrow f(a) = 4 \Rightarrow a = f^{-1}(4)$$

$$\Rightarrow a = \sqrt[3]{2(4)} = \sqrt[3]{8} = 2$$

۵۰۱. گزینه ۴ | راه I در رابطه $g(x) = f(2x+5)$ کاری می‌کنیم

که $f(-1)$ ساخته شود! چه کاری؟ به جای x می‌گذاریم -3 . پس:

$$\xrightarrow{x=-3} g(-3) = f(-1)$$

حالا در صورت سؤال به جای $f(-1)$ می‌گذاریم $g(-3)$ و داریم:

$$f^{-1}(g^{-1}(f(-1))) = f^{-1}(g^{-1}(g(-3)))$$

$$\xrightarrow{g^{-1}(g(x))=x} = f^{-1}(-3)$$

پس در ضابطه f^{-1} باید -3 قرار دهیم:

$$f^{-1}(-1) = \frac{(-3)^2}{9} + \sqrt[3]{(-3) \times 9} = -6$$

از رابطه $g(x) = f(2x+5)$ می‌توانیم بنویسیم:

$$g(x) = f(2x+5) \Rightarrow x = g^{-1}(f(2x+5))$$

حالا $f^{-1}(g^{-1}(f(-1)))$ را می‌خواهیم. پس در تساوی $x = g^{-1}(f(2x+5))$

به جای x باید عددی بگذاریم که $2x+5 = -1$ شود، یعنی $x = -3$:

$$x = -3 \Rightarrow -3 = g^{-1}(f(-1))$$

حالا مقدار $f^{-1}(g^{-1}(f(-1)))$ به راحتی به دست می‌آید:

$$f^{-1}(g^{-1}(f(-1))) = f^{-1}(-3) = \frac{(-3)^2}{9} + \sqrt[3]{9 \times (-3)}$$

$$= -\frac{27}{9} - 3 = -6$$

۵۰۲. گزینه ۱ | راه I نمودار تابع را رسم

می‌کنیم: (برای رسم از بازه $[-2, 3]$ استفاده

می‌کنیم.) $f(x) = \left| \frac{3}{2}x - 1 \right| + 1$

$$\left(-2, 5\right), \left(\frac{2}{3}, 1\right), \left(3, \frac{9}{2}\right)$$

حالا با توجه به نمودار، برد تابع برابر است با $[1, 5]$.

راه II به ازای $2 < x \leq 3$ داریم:

$$-3 < \frac{3}{2}x \leq \frac{9}{2}$$

پس $1 \leq \frac{3}{2}x - 1 < 4$ و قدر مطلق آن بین صفر و ۴ خواهد بود.

$$0 + 1 \leq \left| \frac{3}{2}x - 1 \right| + 1 < 4 + 1$$

یعنی برد تابع با این دامنه به صورت $[1, 5]$ است.

۵۰۳. گزینه ۲ نمودار تابع را رسم می‌کنیم:

$$f(x) = \begin{cases} -x^2 & x \leq 0 \\ \sqrt{x+1} & x > 0 \end{cases}$$

$$f^{-1}(x) = x - a\sqrt{x-b}$$

$$f(x) = (\sqrt{x+2})^2 + 4$$

$$(\sqrt{x+2})^2 + 4 - a\sqrt{(\sqrt{x+2})^2 + 4} - b = x \quad \text{ترکیب کنیم:}$$

$$\Rightarrow x + 4\sqrt{x+2} + 8 - a\sqrt{x+4\sqrt{x+2}+8} - b = x$$

$$\Rightarrow 4\sqrt{x+2} + 8 = a\sqrt{x+4\sqrt{x+2}+8} - b$$

$$\xrightarrow{\frac{a=4}{\div 4}} \sqrt{x+2} = \sqrt{x+4\sqrt{x+2}+8} - b$$

$$\xrightarrow{\text{به توان ۲}} x + 4\sqrt{x+2} + 4 = x + 4\sqrt{x+2} + 8 - b \Rightarrow b = 4$$

c شروع برد f است که چون f همواره صعودی است، داریم:

$$f(x) = x + 4\sqrt{x+2} \quad D_f = [0, +\infty)$$

$$\xrightarrow{\text{صعودی}} R_f = [f(0), f(+\infty)) \Rightarrow c = f(0) = 8$$

۴۹۸. گزینه ۱ | عددگذاری در تابع $f(x) = \frac{2^x - 1}{2^x + 1}$ داریم

$f(1) = \frac{1}{3}$ پس در تابع وارون باید $f\left(\frac{1}{3}\right) = 1$ باشد که فقط در **۱** یعنی

$$y = \log_2 \frac{1+x}{1-x}$$
 صدق می‌کند.

راه II از ترکیب دو تابع $g(x) = 2^x$ و $h(x) = \frac{x-1}{x+1}$ ساخته شده

که وارون آن‌ها $g^{-1}(x) = \log_2 x$ و $h^{-1}(x) = \frac{-x-1}{x-1}$ است. پس داریم:

$$f^{-1} = (h \circ g)^{-1} = g^{-1} \circ h^{-1} = \log_2 \frac{-x-1}{x-1} = \log_2 \frac{1+x}{1-x}$$

راه III داریم $x, y = \frac{2^x - 1}{2^x + 1}$ را برحسب y پیدا می‌کنیم:

$$y = \frac{2^x - 1}{2^x + 1} \Rightarrow y(2^x + 1) = 2^x - 1 \Rightarrow 2^x - y(2^x) = y + 1$$

$$\Rightarrow 2^x(1-y) = y+1 \Rightarrow 2^x = \frac{y+1}{1-y}$$

$$\xrightarrow{\text{طبق تعریف لگاریتم}} x = \log_2 \frac{y+1}{1-y}$$

$$\xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = \log_2 \frac{x+1}{1-x}$$

پس تابع وارون $y = \log_2 \frac{x+1}{1-x}$ است.

۴۹۹. گزینه ۳ | عددگذاری در $f(x) = 5^{\log_x 5}$ به ازای $x = 25$

داریم $y = 5^{\frac{1}{2}} = \sqrt{5}$ پس در تابع وارون باید به ازای $x = \sqrt{5}$ داشته باشیم

$y = 25$ که فقط در **۳** یعنی $y = 5^{\log_x 5}$ صدق می‌کند.

راه II از رابطه $y = 5^{\log_x 5}$ مقدار x را برحسب y پیدا می‌کنیم. برای این

کار از طرفین (در مبنای ۵) لگاریتم می‌گیریم:

$$y = 5^{\log_x 5} \Rightarrow \log_5 y = \log_5 5^{\log_x 5}$$

$$\Rightarrow \log_5 y = \log_x 5 \log_5 5 \Rightarrow \log_x 5 = \log_5 y$$

$$\xrightarrow{\text{تعریف لگاریتم}} x^{\log_5 y} = 5$$

$$\Rightarrow (x^{\log_5 y})^{\log_y 5} = 5^{\log_y 5} \Rightarrow x = 5^{\log_y 5}$$

$$\xrightarrow{x \leftrightarrow y} y = 5^{\log_x 5}$$

۵۰۰. گزینه ۲ مثل سؤال قبل، داریم:

$$g(x) = f(x) + \sqrt{f(x)}$$